BANKALARDA BT DENETİMİ VE UYGULAMALARI

06.12.2016

DEVRİM YALÇIN

BİLGİ (INFORMATION) NEDİR?

VERİNİN İŞLENEREK KULLANILABİLİR, ANLAMLI VE YARARLI BİR BİÇİME DÖNÜŞTÜRÜLMESİYLE BİLGİ ELDE EDİLİR.

BU SÜREÇ BİR SİSTEM İŞLEYİŞİNİ GEREKTİRMEKTEDİR VE BU SİSTEM ÇEŞİTLİ FORMLARDA OLUŞTURULABİLİR.

GÜNÜMÜZDE VERİ AĞIRLIKLA BİLGİSAYAR TEKNOLOJİSİNE DAYALI OLARAK İŞLENMEKTE VE ELDE EDİLEN BİLGİ ÇIKTISI AYNI TEKNOLOJİYLE KONTROL EDİLMEKTE, SAKLANMAKTA VE YENİ UYGULAMALARDA KULLANILMAKTADIR.

BİLGİ TEKNOLOJİSİ (BT) NEDİR?

BİLGİYİ YARATMAYA, DEĞİŞTİRMEYE, SAKLAMAYA, KULLANMAYA, ÇOĞALTMAYA, PAYLAŞTIRMAYA, GELİŞTİRMEYE, BÜTÜNLEŞİK VE ETKİLEŞİMLİ HALE GETİRMEYE YÖNELİK KARMAŞIK YAPININ TAMAMI BİLGİSAYAR TEMELİNDE İŞLEV GÖREN BİLGİ TEKNOLOJİLERİNİ (INFORMATION TECHNOLOGY) OLUŞTURMAKTADIR.

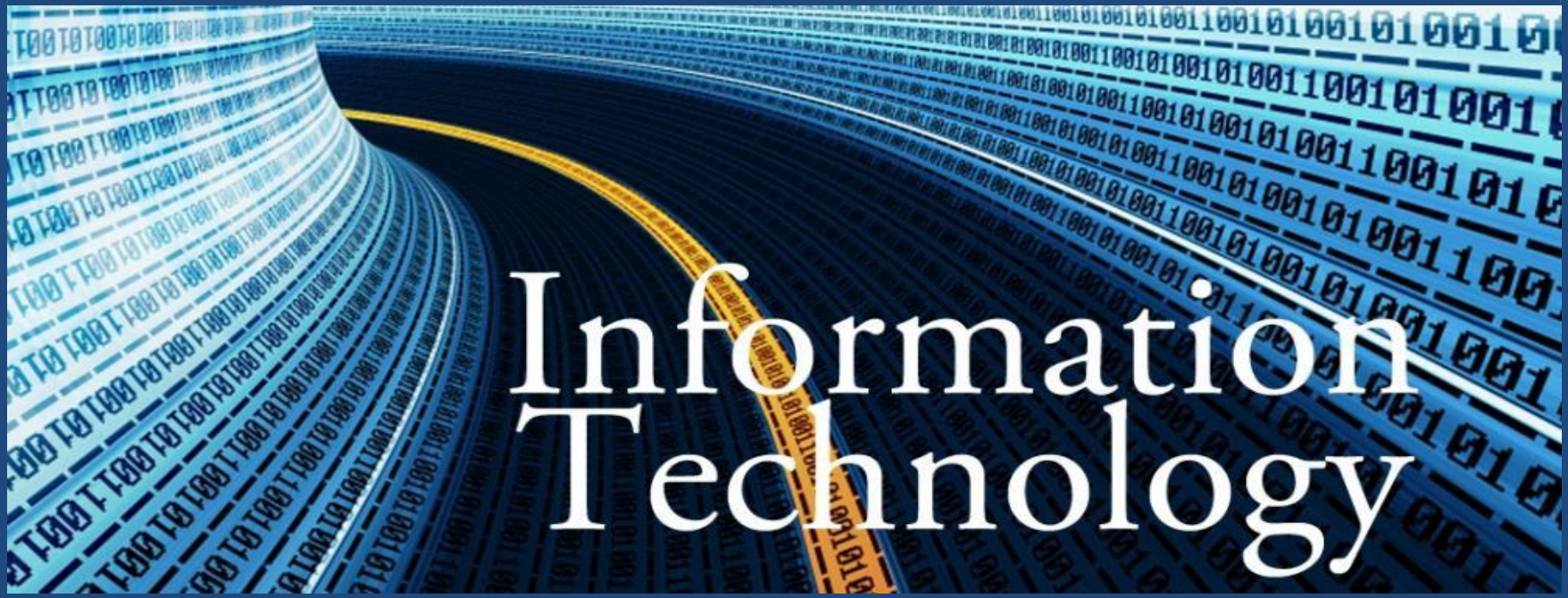

GÜNÜMÜZDE YAŞAMIMIZI KARMAŞIK YOĞUN VE BÜTÜNLEŞİK BT ORTAMINDA SÜRDÜRMEKTEYİZ. BU DURUM BİR ÇOK ALANDA VE NOKTADA HAYATIMIZI KOLAYLAŞTIRMAKTAYKEN DİĞER TARAFTAN DA YAŞAMSAL SÜREÇLERİMİZİ GİDEREK BU SİSTEMLERE DAHA BAĞIMLI HALE DÖNÜŞTÜRMEKTEDİR.

İLETİŞİM, ULAŞIM, SAĞLIK, EĞİTİM, ENDÜSTRİ SÜREÇLERİNİN NEREDEYSE TAMAMINDA BT ORTAMINA DAYALI OLARAK SÜRDÜRMEKTEYİZ. BURADAN HAREKETLE; BT SİSTEMLERİNİN İŞLEYİŞİNİN DOĞRU, ETKİN, VERİMLİ VE SÜREKLİLİĞİNİN SAĞLANMASI ÖNEMİNİ HER GEÇEN GÜN ARTIRMAKTADIR.

BT DENETİMİ NEDİR?

BİLGİ SİSTEMLERİNİN, FİNANSAL VERİ ÜRETİMİNDE KULLANILAN SİSTEM VE SÜREÇLERİN VE BUNLARLA İLGİLİ İÇ KONTROLLERİN NİTELİK, İŞLEYİŞ, YETERLİLİK, BÜTÜNLÜK, GÜVENLİK VE GÜVENİLİRLİKLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ VE RAPORLANMASI AŞAMALARINDAN OLUŞAN SÜREÇ.

MUHASEBE BİLGİ SİSTEMİ, ÖZELLİKLE TEKNOLOJİK YAPILANMA İÇİNDE YÖNETİM BİLGİ SİSTEMİNİN BİR ÖĞESİ OLARAK DİĞER BİLGİ SİSTEMLERİYLE BÜTÜNLEŞİK HALE GELMİŞTİR.

İŞLETME YÖNETİMİNİN, BİLGİYİ DAHA İŞLEVSEL VE ÇOK YÖNLÜ OLARAK KULLANARAK KARAR ALMA ETKİNLİĞİ İLE YÖNETSEL İŞLEVİNİ GELİŞTİRMEK İÇİN GELENEKSEL FİNANSAL TABLO DENETİMİ YETERSİZ KALMAKTADIR.

BÖYLE BİR İŞLEYİŞTE İŞLETMENİN BÖLÜMLERİNCE UYULMASI GEREKEN ÖLÇÜTLER İLE BU ÖLÇÜTLERE UYMA DERECESİNİN DENETÇİ TARAFINDAN BELİRLENMESİ ANLAMINA GELEN UYGUNLUK DENETİMİ İLE ÖRGÜTSEL FAALİYETLERİN SİSTEMATİK BİÇİMDE İNCELENEREK BU FAALİYETLER İÇİN KULLANILAN KAYNAKLARIN ETKİNLİK VE VERİMLİLİĞE İLİŞKİN SONUÇLARININ SAPTANMASI ANLAMINA GELEN FAALİYET DENETİMİ ÖN PLANA ÇIKMAKTADIR.

DENETİMİN NESNELLİĞİ VE ETKİNLİĞİ, DENETİMİN PLANLANMASINDA VE DENETİM YORDAMLARINDA BİLGİ TEKNOLOJİLERİNİ VE BU BAĞLAMDA İÇ KONTROLÜ GEREKLİ HER NOKTADA İÇEREN BİR YAKLAŞIMIN OLUŞTURULMASI VE YERLEŞTİRİLMESİYLE MÜMKÜNDÜR.

İÇ KONTROL NEDİR?

İŞLETMENİN YÖNETİMİ İLE DİĞER PERSONELİ TARAFINDAN ETKİLENEN VE

- FAALİYETLERİN ETKİNLİĞİ İLE VERİMLİLİĞİ,
- FİNANSAL RAPORLAMANIN GÜVENİLİRLİĞİ,
- YASA VE DÜZENLEMELERLE UYGUNLUĞU

AMAÇLARINA ULAŞMADA DİKKATE ALINACAK YETERLİ GÜVENİ SAĞLAMAK ÜZERE TASARLANMIŞ SÜREÇ.

- KONTROL ÇEVRESİ
- RİSK BELİRLEMESİ
- KONTROL EYLEMLERİ
- BİLGİ VE İLETİŞİM HİZMETLERİ
- İZLEME

} İÇ KONTROL BİLEŞENLERİ

İŞLETMENİN KULLANDIĞI BT, İÇ KONTROLÜN BU BEŞ BİLEŞENİNİ İŞLETMENİN FİNANSAL RAPORLAMA, İŞLEMLER VE AMAÇLARIN UYGUNLUĞU İLE İŞLETME FONKSİYONUNUN VEYA İŞLEM BİRİMLERİNİN BAŞARISIYLA İLGİLİ OLARAK ETKİLEMEKTEDİR. BU BAKIMDAN BT'NİN STRATEJİK PLANLAMASI, İÇ KONTROLÜN BİLEŞENLERİNİ DİKKATE ALARAK GERÇEKLEŞTİRİLMEKTEDİR.

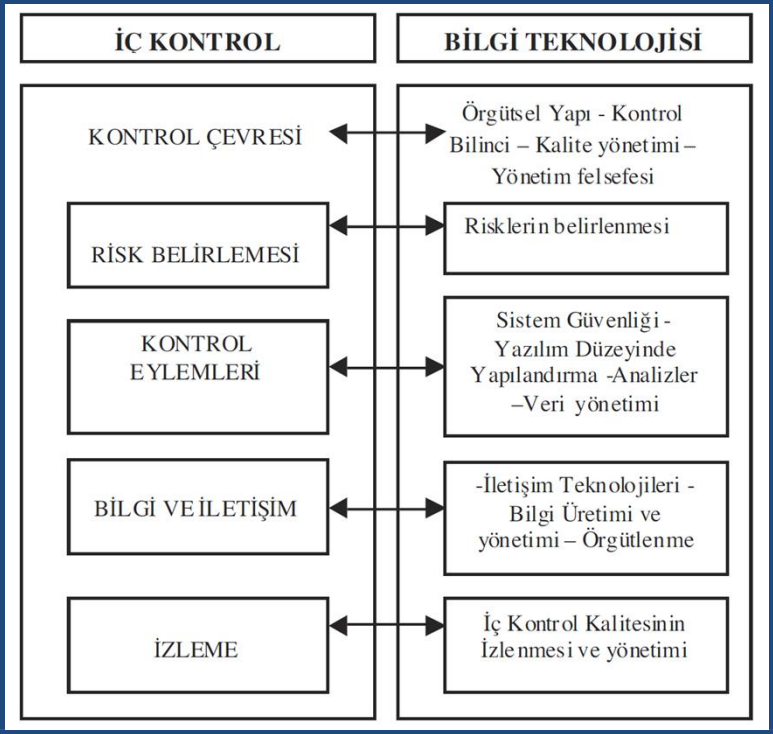

BT İÇ KONTROLÜN OLUŞTURULMASINDA, İŞLEYİŞİNDE VE AMAÇLARINA ULAŞMASINDA TEMEL BİR ROL OYNAMAKTADIR.

SİSTEMİ BİRÇOK NOKTADAN TEKNOLOJİK BİR AĞ OLARAK SARMAKTA VE SİSTEMİN HEM İÇSEL HEM DE ÇEVRESEL OLUŞUMUNUN TÜMÜNDE BU TEKNOLOJİK YAPININ ÖNGÖRÜLMESİNİ ZORUNLU KILMAKTADIR. BU TEKNOLOJİK AĞA GEREKLİ KONTROL NOKTALARI YERLEŞTİRİLEREK İÇ KONTROLÜN ETKİN, YAPI KAZANMASI SAĞLANMAKTADIR.

BT'NİN İÇ KONTROLÜN VERİMLİLİĞİ VE ETKİNLİĞİNE SAĞLADIĞI FAYDALAR

- BT POTANSİYEL OLARAK İÇ KONTROLÜN ÖNCEDEN TANIMLANMIŞ İŞLETME KURALLARININ SÜREKLİ OLARAK UYGULANMASINI VE YÜRÜTÜLMEKTE OLAN GENİŞ HACİMDEKİ İŞLEMLERİN VE VERİLERİN KARMAŞIK HESAPLAMALARINI YERİNE GETİRİR.
- BİLGİNİN ZAMANLILIĞINI, ERİŞİME AÇIKLIĞINI VE DOĞRULUĞUNU ARTIRIR.
- BİLGİNİN EK ANALİZLERİNİ KOLAYLAŞTIRIR.
- VARLIK HAREKETLERİNİ VE BUNLARA İLİŞKİN POLİTİKALAR İLE YORDAMLARIN İZLENMESİNİ KOLAYLAŞTIRIR.
- KONTROLLERİN HATA VE HİLELERİ ATLAMA, KAÇIRMA RİSKİNİ DÜŞÜRÜR.
- UYGULAMALAR İÇERİSİNDE VERİ TABANI İLE İŞLETİM SİSTEMİNDEKİ GÜVENLİK KONTROLLERİNİN UYGULANMASI SAYESİNDE GÖREV AYRIMLARINI ETKİNLEŞTİRİR.

BT KULLANIMININ İÇ KONTROL ÜZERİNDEKİ ÖZGÜL RİSKLERİ

- VERİNİN DOĞRU OLMAYAN BİÇİMDE İŞLENMESİNİ VE/VEYA YANLIŞ VERİ İŞLENMESİNİ YARATABİLECEK SİSTEMLER VEYA PROGRAMLAR ÇALIŞTIRMAK.
- VERİNİN YIKIMINA YOL AÇACAK YETKİSİZ ERİŞİM VEYA VERİNİN UYGUNSUZ BİÇİMDE DEĞİŞTİRİLMESİ VEYA İŞLEMLERİN HATALI KAYDI.
- ANA KÜTÜKLERDEKİ VERİNİN YETKİSİZ DEĞİŞTİRİLMESİ.
- SİSTEMLERİN VE PROGRAMLARIN YETKİSİZ DEĞİŞTİRİLMESİ.
- SİSTEMLERİN VEYA PROGRAMLARIN GEREK DUYDUĞU DEĞİŞİMİ GERÇEKEŞTİRMEMEK.
- UYGUN OLMAYAN ELE DAYALI MÜDAHALELER.
- OLASI VERİ KAYIPLARI.

BT KULLANIMININ İÇ KONTROL ÜZERİNDEKİ RİSKLERİN DAĞILIMI İŞLETMENİN BİLGİ SİSTEM YAPISINA VE KARAKTERİSTİĞİNE BAĞLIDIR.

BANKALARDA BT DENETİMİ

BİLGİSAYAR DESTEKLİ DENETİM TEKNİKLERİNİ VE ARAÇLARINI YOĞUN KULLANAN, MODERN SİSTEM VE RİSK BAZLI PRO-AKTİF DENETİM BANKALAR İÇİN ZORUNLU UNSUR BİR HALİNE GELMİŞTİR.

BANKALARDA BT DENETİMİ; BT İLE İLGİLİ UNSURLARIN GÜVENLİK ALTINDA OLDUĞU, BİLGİSAYAR VERİLERİNİN BÜTÜNLÜĞÜNÜN VE DOĞRULUĞUNUN SAĞLANMIŞ OLDUĞU VE KURUMSAL ARAÇLARA ULAŞIP ULAŞILMADIĞININ ÖZENLE İNCELENMESİNİ İÇERİR.

BT DENETİMİNİN BANKALARDA BAŞLICA UYGULAMA AMAÇLARI

- ACİL DURUMLAR KARŞISINDA İŞ SÜREKLİLİĞİNİN SAĞLANMASI
- TEKNOLOJİ RİSKLERİNE KARŞI ÖNLEM ALINMASI
- TEKNOLOJİK ALT YAPININ İHTİYAÇLARI KARŞILAMADA OPTİMUM ÇÖZÜM OLUP OLMADIĞINI ÖLÇMEK
- BİLGİ İŞLEM DEPARTMANININ KİŞİLERDEN BAĞIMSIZ KILINMASI
- KULLANICILARIN SİSTEM VEYA UYGULAMA KAÇAKLARINI GÖRME VE BU KAÇAKLARI SUİİSTİMAL ETME İHTİMALİNİ ORTADAN KALDIRMA
- MÜŞTERİ VE KURUM BİLGİLERİNİN GÜVENLİĞİ

BT DENETİMİNİN SINIFLANDIRILMASINDA

RİSK ODAKLI DENETİM ÇERÇEVESİ YÖNÜNDEN GEREKLİ FAKTÖRLER

- YÜRÜTME KONTROLLERİ
- MUHAFAZA KONTROLLERİ
- BİLGİSAYAR FAALİYETLERİNİN KONTROLLERİ
- PROGRAM GÜVENLİK KONTROLLERİ
- BİLGİ DOSYALARI GÜVENLİK KONTROLLERİ
- SİSTEM PROGRAM KONTROLLERİ
- BİÇİM DEĞİŞTİRME KONTROLLERİ

BANKALARDA BT DENETİMİNİN GEREKLİLİĞİ

BANKALARDAN VE BANKA DIŞI FİNANSAL KURULUŞLARDAN BDDK BAŞTA OLMAK ÜZERE KAMU FİNANS OTORİTELERİNE GÜNLÜK, HAFTALIK VE AYLIK PERİYOTLARLA YOĞUN VERİ TRANSFERİ YAPILMAKTADIR.

BİLGİ TOPLAMA SÜRECİNDE FİNANSAL VERİLERİN DOĞRULUĞU, BÜTÜNLÜĞÜ, TUTARLIĞI, GÜVENLİĞİ VE GİZLİLİĞİNİ SAĞLAYAN SİSTEMSEL YAPILAR VE MANTIKSAL KONTROLLER KULLANILMAKTADIR.

BANKA VE DİĞER FİNANSAL KURULUŞLARDAN BDDK'YA YAPILAN YOĞUN VERİ AKTARIMI SADECE KURUMCA DAĞITILAN KONSOL UYGULAMASINDAN VE KİMLİK DOĞRULAMALI GÜVENLİ ERİŞİMLE YAPILMAKTADIR.

BANKALARIN ALTYAPI YATIRIMLARI İLE GÜÇLENDİRDİĞİ BİLGİ TEKNOLOJİSİ HEM MÜNFERİDEN HEM DE BDDK BÜNYESİNDE GLOBAL OLARAK RİSK YÖNETİMİ ARAÇLARINI UYGULANMASINI KOLAYLAŞTIRMIŞTIR.

- ERKEN UYARI SİSTEMİ : RASYO SETLERİNDE BELİRLENMİŞ EŞİKLERE GÖRE BANKALAR HAKKINDA UYARI VEREN SİSTEM

- STRES TESTİ UYGULAMASI :
  - BANKALARIN RİSKLERE KARŞI KIRILGANLIĞININ ÖLÇÜLMESİ
  - MALİ BÜNYELERİNDE TAŞIDIKLARI RİSKLERDEN HANGİLERİNE KARŞI DUYARLI OLDUKLARININ BELİRLENMESİ
  - MALİ BÜNYELERİ ZAYIF BANKALARIN TESPİT EDİLMESİ
  - ŞOK KARŞISINDA BANKALARDAKİ MUHTEMEL ZARARIN HESABI

- PERFORMANS RAPORLAMA SİSTEMİ (B-PeRa): BANKANIN FİNANSAL DURUMU HAKKINDA DETAYLI BİLGİ

- FİNDÜNYA : BANKALARIN YURTDIŞINDAKİ TARAFLARLA GERÇEKLEŞTİRDİKLERİ İŞLEMLERDEN KAYNAKLANAN RİSKLERİN TAKİBİ
- ORTAKLIK YAPISI : BANKALARIN DOĞRUDAN VE DOLAYLI ORTAKLIK YAPILARININ YÜZDESEL OLARAK TAKİBİ
- UTS (UYGULAMA TAKİP SİSTEMİ) : KURUL KARARINA BAĞLANMIŞ İŞLEMLERİN TAKİBİ
- ABDU (AĞIRLIKLANDIRILMIŞ BİRLEŞİK DERECELENDİRME UYG.) : RASYO SETİNDEN SEÇİLEN KRİTERLERE GÖRE ÜRETİLEN BİLGİLERLE BANKALARIN DÖNEMSEL OLARAK SEKTÖR İÇERİSİNDEKİ HAREKETLERİNİN TAKİBİ
- BADES (BAĞIMSIZ DENETİM TAKİP SİSTEMİ) : BAĞIMSIZ BS VE BANKACILIK SÜREÇLERİ DENETİMLERİ İLE BAĞIMSIZ FİNANSAL DENETİMLERİN YÖNETİMİ, TAKİBİ

BAĞIMSIZ DENETİM TAKİP SİSTEMİ (BADES)

"BAĞIMSIZ DENETİM KURULUŞLARINCA GERÇEKLEŞTİRİLECEK BANKA BİLGİ SİSTEMLERİ VE BANKACILIK SÜREÇLERİNİN DENETİMİNE İLİŞKİN RAPOR HAKKINDA TEBLİĞ" (13.01.2010) «BULGULAR» BAŞLIKLI 5'İNCİ MADDESİ;

> *"DENETÇİ, RAPORUNDA YER VERDİĞİ TÜM BULGULARI USUL VE ESASLARI KURUMCA BELİRLENECEK ŞEKİLDE ELEKTRONİK ORTAMDA KURUMA İLETİR."*

HÜKMÜNE İSTİNADEN "BAĞIMSIZ DENETİM TAKİP SİSTEMİ-BADES" ADINDA BİR UYGULAMA GELİŞTİRİLMİŞTİR.

BADES, BAĞIMSIZ DENETİM KURULUŞLARI VE BANKALARCA GİRİLEN VERİLERİN İLGİLİ KURULUŞ YETKİLİLERİNCE ONAYLANABİLMESİNE YÖNELİK ALTYAPI SUNMAKTA VE DETAY KAYITLARI SİSTEMDE TUTULMAKTADIR.

BANKACILIKTA BT DENETİMİ GEREKSİNİMİ DUYULAN BAZI VAK'ALAR

1998'DE ANA SWİTCH PROBLEMİ NEDENİYLE 18 SAAT BOYUNCA PEK ÇOK KREDİ KARTI KULLANIM DIŞI KALMIŞTIR.

FİNANSAL BİLGİ RAPORLAMASINDAKİ SAHTEKÂRLIK.

FİNANSAL BİLGİ RAPORLAMASINDA SAHTEKÂRLIK, 60 MİLYAR USD'LİK KAMU ZARARI.

ÇİFT KAYIT SİSTEMİNE BAĞLI EKSİK YÜKÜMLÜLÜK BEYANI.

VAK'A: İMAR BANKASI

İMAR BANKASI KRONOLOJİSİ

- İMAR BANKASI 1984 YILINDA UZAN GRUBU TARAFINDAN SATIN ALINMIŞTIR.
- İMAR BANKASI 1988 TARİHLİ BANKALAR YEMİNLİ MURAKIBI RAPORLARINDA USULSÜZ UYGULUMALARLA YER ALMIŞTIR. RAPORDA MEVDUAT KABUL ETME YETKİSİNİN KALDIRILMASI, YÖNETİM KURULU ÜYELERİNİN İSTİFA ETMESİ, BANKACILIK YETKİSİNİN İPTAL EDİLMESİ ŞEKLİNDE TAVSİYELER YER ALMIŞTIR.
- ARALIK 1989 TARİHLİ BANKALAR YEMİNLİ MURAKIBI RAPORUNDA İSE KAYIT DIŞI ÇALIŞAN BANKACILIK SİSTEMİNE VE GRUP ŞİRKETLERİNE KULLANDIRILAN KREDİLERE VURGU YAPILMIŞTIR.
- NİSAN 1990 TARİHLİ BANKALAR YEMİNLİ MURAKIBI RAPORUNDA İSE BANKA BİLANÇOSUNDAKİ OLUMLU GELİŞMELER NETİCESİNDE DENETİMDEN ÇIKARILMASI TEKLİF EDİLMİŞTİR.

VAK'A: İMAR BANKASI

YAKIN GÖZETİM DÖNEMİ (1994-2003)

BANKANIN YAKIN GÖZETİME ALINMA NEDENLERİ:

- KREDİLERİN NEREDEYSE TAMAMININ UZAN GRUBUNA KULLANDIRILMASI
- BANKACILIK İŞLEVLERİNDEN UZAKLAŞMASI
- GELİR-GİDER DENGESİNİN BOZULMASI,
- KÂRLILIĞIN DÜŞMESİ
- LİKİDİTE SIKIŞIKLIĞI

VAK'A: İMAR BANKASI

- TEMMUZ 2003'TE BANKACILIK SİSTEM KAYITLARI SİLİNMİŞ,
- BİLGİ SİSTEMİ DEVRE DIŞI BIRAKILMIŞ,
- BANKA YASAL DEFTERLERİ ORTADAN KALDIRILMIŞTIR.

BU EYLEMLERİ TAKİP EDEN GÜNLERDE BANKAYA DEVLET TARAFINDAN EL KONULMUŞ VE YÖNETİMİ BDDK'YA DEVREDİLMİŞTİR.

VAK'A: İMAR BANKASI

İMAR BANKASI USULSÜZLÜKLERİ

- KAYIT DIŞI MEVDUAT TOPLANMASI
- YETKİSİZ DİBS SATIŞLARI
- BANKANIN HAKİM ORTAĞINA USULSÜZ KREDİ KULLANDIRILMASI
- PARAVAN ŞİRKETLER ÜZERİNDEN KAYNAK AKTARIMI
- GRUP ŞİRKETLERİNE OFF-SHORE KREDİ KANALIYLA FON AKTARIMI
- BANKA 1989 TARİHİNDEN İTİBAREN BORSA ARACILIK FAALİYETLERİNİ SONLANDIRMIŞ OLMASINA RAĞMEN KANUNA AYKIRI ARACILIK FAALİYETİNE KAYIT DIŞI OLARAK DEVAM ETMİŞTİR.

VAK'A: İMAR BANKASI

İMAR BANKASI VAKASINDAKİ SİSTEMATİK PROBLEMLER

- İÇ KONTROL VE İÇ DENETİM SİSTEMLERİNİN YETERSİZ OLMASI
- BANKA YAZILIMINA MÜDAHALEDE BULUNULMASI
- KAYIT SİSTEMİNE NORMAL AKIŞI DIŞINDA MÜDAHALELER
- BDDK DENETİMİNİN YETERSİZ KALMASI
- BDDK DENETİMİNDE TESPİT EDİLEN HUSUSLARIN VE ÖNERİLERİN SİYASİ OTORİTEDEN KAYNAKLANAN NEDENLERDEN DOLAYI YAPTIRIM UYGULAMASINA GEÇİLEMEMESİ

VAK'A: İMAR BANKASI

VAK'A DEĞERLENDİRMESİ

- İMAR BANKASI'NA YÖNELİK 1988-2003 YILLARI ARASINDA YAYINLANAN BANKALAR YEMİNLİ MURAKIBI OLUMSUZ RAPORLARINA RAĞMEN BAĞIMSIZ DENETİM RAPORUNDA DENETİM GÖRÜŞÜNÜN AÇIKLANMADIĞI RAPORLAR DA MEVCUTTUR. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN AÇIKLANMAMASI OLUMLU GÖRÜŞ ANLAMINDA DEĞERLENDİRİLMEMEKTEDİR.

- AYRICA ÇOK AÇIK KURAL İHLALLERİNİ VE YASA DIŞI FAALİYETLERİ İÇEREN MALİ TABLOLAR HAKKINDA BAĞIMSIZ DENETİM FİRMASININ OLUMSUZ GÖRÜŞ AÇIKLAMAMSI KABUL EDİLEBİLİR BİR UYGULAMA DEĞİLDİR.

VAK'A: İMAR BANKASI

VAK'A DEĞERLENDİRMESİ (devam)

- İMAR BANKASI'NDA YAŞANAN USULSÜZLÜKLER YEMİNLİ MURAKIP RAPORUNDA GEÇMESİNE RAĞMEN HİÇBİR SOMUT ÖNLEMİN ALINMAMASI GÖZE EN FAZLA ÇARPAN TESPİTTİR.

- İMAR BANKASI'NIN KAMU OTORİTESİYLE PAYLAŞTIĞI VERİLERİN YANISIRA RESMİ KAYITLARINDA YER ALMAYAN BİÇİMDE FİİLEN YÜRÜTTÜĞÜ İŞLEMLERİ AYRI YAZILIM PROGRAMINDA İZLEMESİ, GENEL OLARAK BANKALARIN BİLGİ İŞLEM SÜREÇLERİNİ STANDART OLMAYAN BİÇİMDE VE İÇE DÖNÜK (ŞEFFAF OLMAYAN) YAPIDA GERÇEKLEŞTİRDİĞİNİ ORTAYA KOYMUŞTUR.

BT KULLANIM VERİLERİ

• FİNANS SEKTÖRÜNDE, İMAR BANKASI VAKASINDAN SONRA BANKALARIN İÇ KONTROL, İÇ DENETİM VE RİSK YÖNETİM SİSTEMLERİNE GEÇMESİ ZORUNLU HALE GETİRİLMİŞTİR (İSEDES 2006).

• ÖZELLİKLE 2000'LERDEN İTİBAREN İNTERNET ERİŞİMİNİN YAYGINLAŞMASI VE FİNANSAL İŞLEMLERDE AĞIRLIK KAZANMASI SEBEBİYLE BANKACILIK SİSTEMİNDE KULLANILAN BT DENETİMİNE DE ZORUNLULUK GETİRİLMİŞTİR.

BANKA KARTI	:	114.735.756 ADET
KREDİ KARTI	:	57.741.765 ADET
POS	:	1.804.751 ADET
ATM	:	48.197 ADET

(Kaynak: BKM, Eylül 2016 tarihi itibariyle)

BANKACILIK KART ENVANTERİ

ADET/YIL	2012	2013	2014	2015	2016/9
BANKA KARTI	91.263.042	100.164.954	105.513.424	112.383.854	114.735.756
KREDİ KARTI	54.342.148	56.835.221	57.005.902	58.215.318	57.741.765
POS	2.134.444	2.293.695	2.191.382	2.158.328	1.804.751
ATM	36.334	42.011	45.576	48.277	48.197

(KAYNAK: BANKALARARASI KART MERKEZİ WWW.BKM.COM.TR)

KREDİ KARTLI ÖDEME İŞLEMLERİ

EYLÜL 2016	TOPLAM İŞLEM ADEDİ	İŞLEM TUTARI (MİLYON TL)
YERLİ KREDİ KARTLARININ YURTİÇİ VE YURTDIŞI KULLANIMI	2.412.516.597	444.111,01
YERLİ VE YABANCI KREDİ KARTLARIN YURTİÇİ KULLANIMI	2.383.582.828	444.938,55

(KAYNAK: BANKALARARASI KART MERKEZİ WWW.BKM.COM.TR)

BANKA KARTLI ÖDEME İŞLEMLERİ

EYLÜL 2016	TOPLAM İŞLEM ADEDİ	İŞLEM TUTARI (MİLYON TL)
YERLİ BANKA KARTLARININ YURTİÇİ VE YURTDIŞI KULLANIMI	1.675.254.698	429.577.07
YERLİ VE YABANCI KREDİ KARTLARIN YURTİÇİ KULLANIMI	1.689.557.228	436.246,07

(KAYNAK: BANKALARARASI KART MERKEZİ WWW.BKM.COM.TR)

BANKA KARTLI ÖDEME İŞLEMLERİ

EYLÜL 2016	TOPLAM İŞLEM ADEDİ	İŞLEM TUTARI (MİLYON TL)
YERLİ KARTLARIN YURTİÇİ VE YURTDIŞI KULLANIMI	189.125.201	50.529,90
YERLİ VE YABANCI KARTLARIN YURTİÇİ KULLANIMI	195.075.772	50.345,09

(KAYNAK: BANKALARARASI KART MERKEZİ WWW.BKM.COM.TR)

TÜRKİYE BANKALAR BİRLİĞİ İSTATİSTİKİ VERİLERİNE GÖRE;

• TEMMUZ-EYLÜL 2016 DÖNEMİ İÇİNDE EN AZ BİR KEZ İNTERNET BANKACILIĞI GİRİŞ İŞLEMİ YAPMIŞ AKTİF BİREYSEL MÜŞTERİ SAYISI 17 MİLYONDUR. BU SAYIDA BİR ÖNCEKİ YILIN AYNI DÖNEMİNE GÖRE ARTIŞ 2 MİLYON 401 BİN KİŞİ.

• TEMMUZ-EYLÜL 2016 DÖNEMİ İTİBARİYLE, İNTERNET BANKACILIĞI HİZMETİ KULLANILARAK YAPILAN FİNANSAL İŞLEMLERİN TOPLAMI 135 MİLYON ADET, TUTARI İSE 903 MİLYAR TL OLMUŞTUR.

• TEMMUZ-EYLÜL 2016 DÖNEMİNDE İNTERNET BANKACILIĞI İLE YAPILAN 9 MİLYON ADET YATIRIM İŞLEMİNİN HACMİ 149 MİLYAR TL OLMUŞTUR.

• TEMMUZ-EYLÜL 2016 DÖNEMİNDE MOBİL BANKACILIK İLE YAPILAN 7 MİLYON ADET YATIRIM İŞLEMİNİN HACMİ 67 MİLYAR TL OLMUŞTUR.

ÜLKEMİZDEKİ E-TİCARET HACMİ YAKLAŞIK 25 MİLYAR TL

- BİLİŞİM SANAYİCİLERİ DERNEĞİ (TÜBİSAD) "TÜRKİYE E-TİCARET 2015 PAZAR BÜYÜKLÜĞÜ" RAPORUNA GÖRE E-TİCARET HACMİ 24.7 MİLYAR TL'DİR. (% 31)

e-Ticaret: Ürün ya da servis siparişi online kanaldan (bilgisayar, tablet, cep telefonu ile internetten) verilen, teslimatı online ya da çevrimdışı (elden, kargo aracılığı vb. online olmayan teslimatlar) olan, ödemesi online kanaldan ya da çevrimdışı (kapıda ödeme, havale, eft vb) yapılabilen alışveriş.

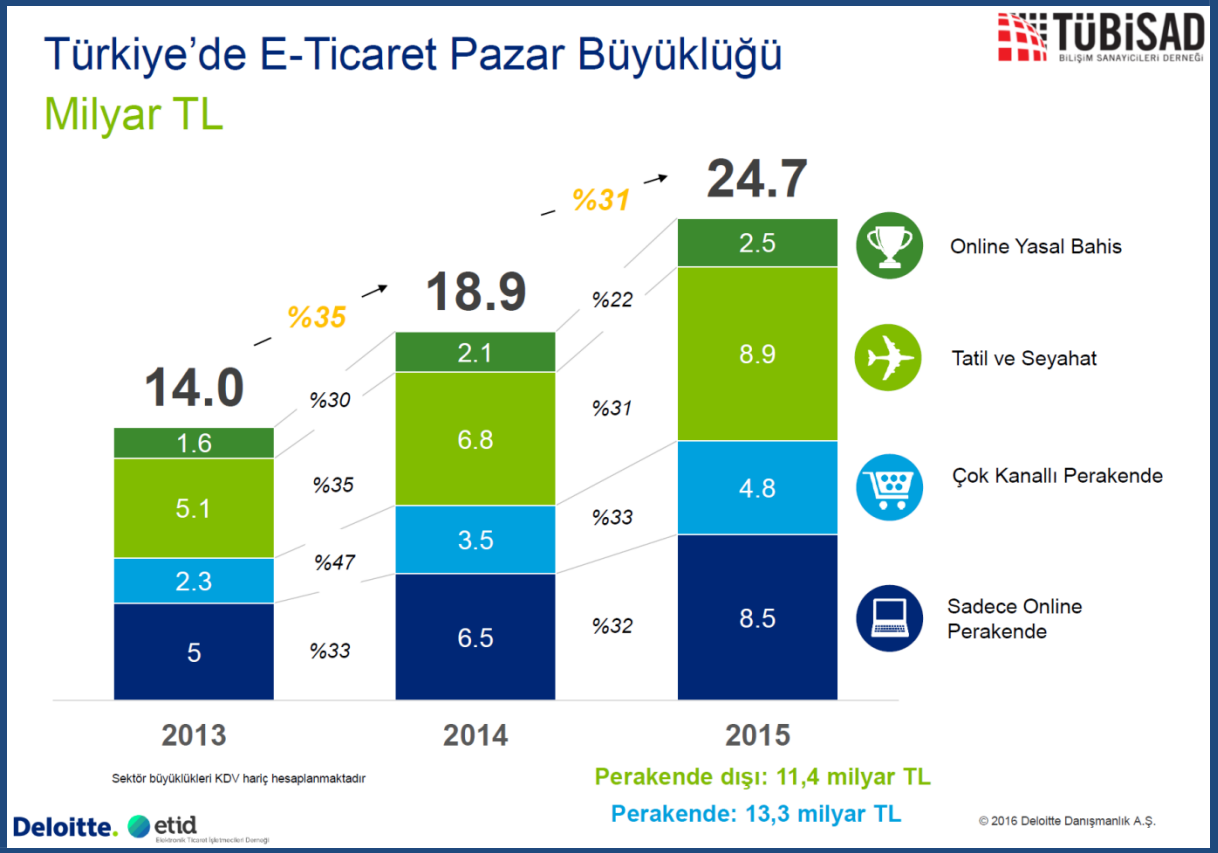

E-Ticaret Karşılaştırma (2015)

	Ülke	Online Perakende / Toplam Perakende	Internet Penetrasyonu	Mobil Genişbant Penetrasyonu	Online Alışveriş Yapanlar	Mobil Alışveriş Yapanlar	Kişi Başı Gelir K USD	Nüfus (mn)
Gelişmiş Ülkeler	İngiltere	12,6%	92%	79%	77%	27%	41,2	65,1
	ABD	9,2%	88%	88%	66%	26%	55,8	323.7
	Almanya	7,9%	88%	71%	74%	20%	46,9	81,8
	Fransa	6.8%	86%	74%	64%	16%	41,2	66,7
	Japonya	7.2%	91%	98%	55%	13%	38,1	127,0
	İspanya	3,3%	80%	69%	57%	27%	34,8	46,4
	İtalya	2,6%	65%	70%	49%	23%	35,7	60,8
Gelişmekte Olan Ülkeler	Çin	9,7%	51%	62%	44%	34%	14,1	1.376
	Polonya	6,8%	71%	65%	53%	20%	26,5	38,4
	Brezilya	4,1%	64%	73%	44%	21%	15,6	206,2
	Rusya	3,8%	71%	41%	48%	15%	25,4	146,6
	Hindistan	1,9%	27%	15%	23%	17%	6,2	1.289,7
	Türkiye – 2014	1,6%	54%	42%	33%	19%	19,7	77,7
	Türkiye - 2015	**2,0%**	**62%**	**50%**	**39%**	**24%**	**20,4**	**78,7**

Ortalama %7,1

Ortalama %5.1

Kişi Başı Gelir, Satınalma Gücü Paritesine göre hesaplanmıştır. Online alışveriş yapanlar verisi bir önceki ay alışveriş yaptıklarını ifade edenleri içermektedir
Türkiye'nin online perakende / toplam perakende oranı bu çalışma kapsamında hesaplanan perakende ticaretin toplam perakende sektörü büyüklüğüne bölünmesiyle hesaplanmıştır.
Kaynak: EIU, Euromonitor, Statista, IMF, Global Web Index Q1 2016, InternetLiveStats Q4 2015, TUIK ve Deloitte analizi; veriler 2015 yılına aittir. Internet penetrasyonu rakamları için Türkiye verileri BTK'dan alınmıştır ve toplam abone sayısının nüfusa oranlanmasıyla hesaplanmıştır. Mobil genişbant penetrasyonu, 3G ve 4G abonelerini kapsamakta olup veriler diğer ülkeler için GSMA Intelligence'dan, Türkiye içinse BTK'dan alınmıştır.
Mobil alışveriş yapanlar için 2016 1. çeyrek öncesi son 1 ay öncesi ayda alışveriş yapan internet kullanıcıları oranı alınmıştır.

E-Ticaret Karşılaştırma (2015)

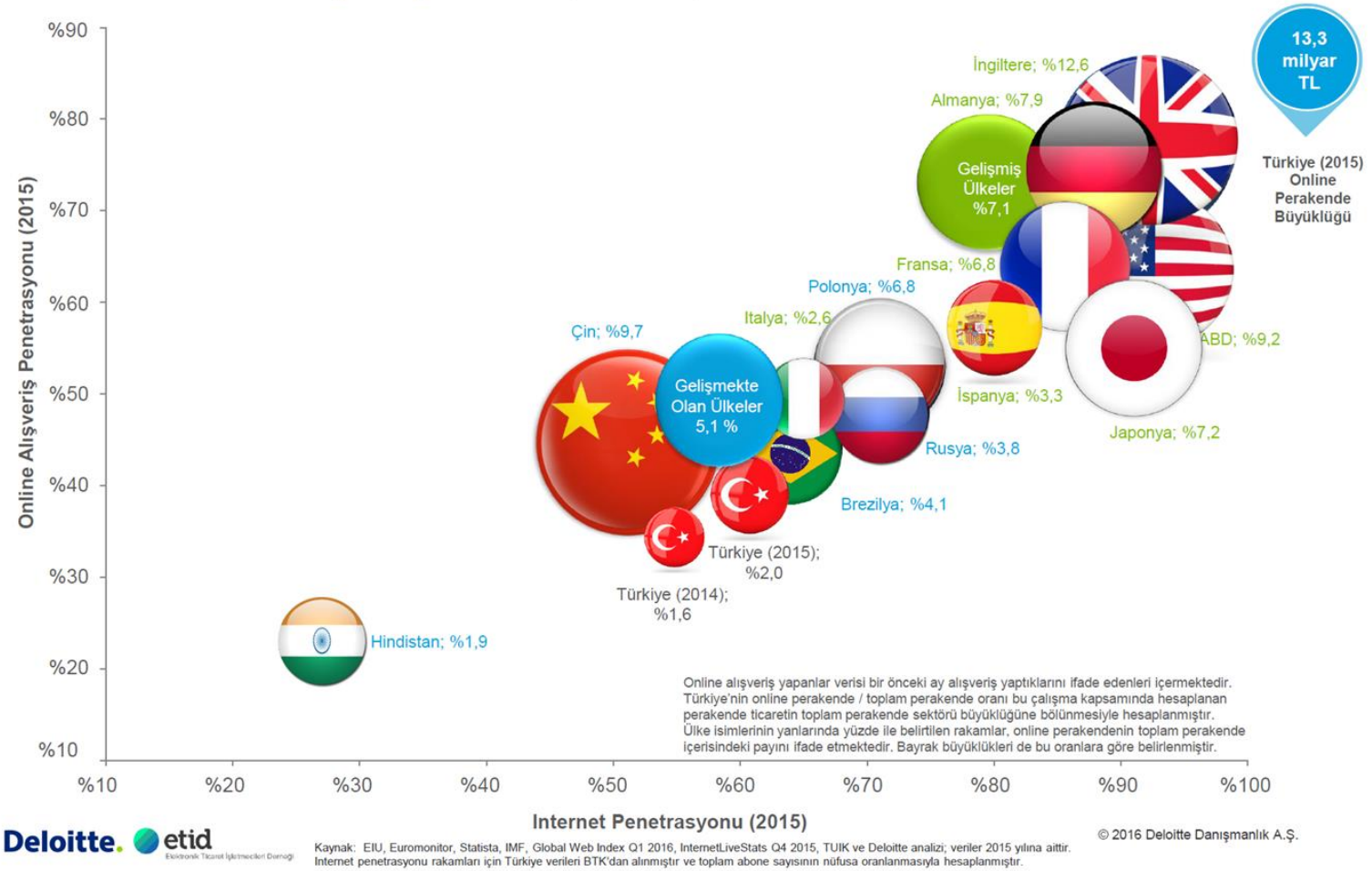

Kaynak: EIU, Euromonitor, Statista, IMF, Global Web Index Q1 2016, InternetLiveStats Q4 2015, TUIK ve Deloitte analizi; veriler 2015 yılına aittir.
Internet penetrasyonu rakamları için Türkiye verileri BTK'dan alınmıştır ve toplam abone sayısının nüfusa oranlanmasıyla hesaplanmıştır.

BKM VE TBB VERİLERİNE GÖRE ÜLKEMİZDE ELEKTRONİK TABANLI ÖDEME KANALLARINDAN YAPILAN İŞLEMLERİN ADEDİ VE PARASAL TUTARI HIZLA ARTMAKTADIR. TEKNOLOJİNİN TİCARETTE YOĞUNLAŞMASI YENİ RİSK TÜRLERİNİ DE BERABERİNDE GETİRMEKTEDİR:

- KART DOLANDIRICILIĞI
- SOSYAL KART BİLGİLERİNİN KOPYALANMASI, ÇALINMASI
- SIM MÜHENDİSLİK SALDIRILARI (PHISHING, SMISHING, VISHING VB.)
- İNTERNET HİZMETLERİNİ KESİNTİYE UĞRATMA (DDOS SALDIRILARI)
- İNTERNET İŞLEMLERİ SIRASINDA AĞA SIZARAK BİLGİ SIZDIRMA (VİRÜS, TROJAN, WORM, KEYLOGGER VB.)
  - SWIFT TRANSFERİ YA DA SAHTE HESABA PARA AKTARIMI
  - TERMİNAL POS'LARA YÖNELİK ZARARLILAR *(LUCYPOS)*
  - ATM HEDEFLEYENLER *(TYUPKIN, ANUNAK, CARBANAK, PLOUTUS)*
  - İNT. BANKACILIĞI HEDEFLEYENLER *(DYRE, DRIDEX, HANCITOR)*
  - KULLANICILARI HEDEFLEYENLER *(CRYPTOLOCKER, KOVERT MALVERTİSİNG, POVELIKS, CRYPTOWALL)*

BU TEHDİTLER BANKA KARTI VE KREDİ KARTLARI İLE YAPILAN İŞLEMLER İÇİN AYRICA İLAVE GÜVENLİK TEDBİRLERİ ALINMASINI GEREKTİRMİŞTİR. BU KAPSAMDA “BANKA KARTLARI VE KREDİ KARTLARI KANUNU” (23.02.2006) VE “BANKA KARTLARI VE KREDİ KARTLARI HAKKINDA YÖNETMELİK” (10.03.2007) DOĞRULTUSUNDA AŞAĞIDAKİ ÖNLEMLER ALINMIŞTIR:

- CHIP & PIN UYGULAMASI
- SANAL POS’LAR İÇİN 3D SECURE ALTYAPISI
- HASSAS VERİYİ İŞLEYEN, KAYDEDEN BİR SİSTEM KURULAMAZ
- POS GÜVENLİĞİ İÇİN PCI STANDARTLARI
- KART TESLİMİNDE HAMİLİ RİSK VE KULLANIM HK. BİLGİLENDİRME
- KARTIN HAKSIZ KULLANIMI VE SİGORTALANMASI

İLE İLGİLİ HÜKÜMLER GETİRİLMİŞTİR.

AYRICA BDDK'NIN GETİRDİĞİ DÜZENLEMELER KAPSAMINDA BU ALANDA GÖZE ÇARPAN BAZI ZORUNLU UYGULAMALAR:

- MÜŞTERİLERİN BİLGİLENDİRİLMESİ
- MÜŞTERİLERDE FARKINDALIK YARATILMASI
- MÜŞTERİ BİLGİLERİNİN GİZLİLİĞİ VE İZ KAYITLARI
- SIM KART DEĞİŞİKLİĞİNDE MÜŞTERİ ONAYI
- İNTERNET VE MOBİL BANKACILIKTA UYGUN KİMLİK DOĞRULAMA
- İNTERNET BANKACILIĞI FAALİYETLERİ DENETİM İZİ TUTMA
- ATM GÜVENLİĞİ VE KAMERA ZORUNLULUĞU
- ACİL VE BEKLENMEDİK DURUM PLANI
- COBIT
- BANKALARDA PERİYODİK SIZMA TESTLERİ (ASGARİ YILDA BİR KEZ)

SIZMA TESTLERİ

- SIZMA TESTLERİ, BİLGİ TEKNOLOJİLERİNDEKİ KRİTİK ALTYAPILAR İÇİN OLDUKÇA YENİ BİR TEKNOLOJİK TEDBİR ALANIDIR.

- SIZMA TESTLERİNİN AMACI, BANKA BİLGİ SİSTEMLERİNDE BANKA ÇALIŞANI, BANKA MÜŞTERİSİ, ATM SİSTEMLERİ, İNTERNET BANKACILIĞI, KULLANICI BİLGİSAYARLARI, SUNUCU BİLGİSAYARLARI GİBİ FARKLI PROFİLLERDE YETKİSİZ ERİŞİM ELDE EDİLMESİNE VEYA HASSAS BİLGİLERE ULAŞILMASINA NEDEN OLABİLECEK GÜVENLİK AÇIKLARININ İSTİSMAR EDİLMEDEN ÖNCE TESPİT EDİLMESİ VE DÜZELTİLMESİDİR.

- SIZMA TESTLERİ, TEMEL SIZMA TESTLERİ İLE BU TESTLER SONRASI UYGULANACAK DETAYLI SIZMA TESTLERİNDEN OLUŞUR.

SIZMA TESTLERİ KAPSAMINDA GERÇEKLEŞTİRİLECEK TESTLER ASGARİ OLARAK AŞAĞIDAKİ BAŞLIKLARI KAPSAR:

- İLETİŞİM ALTYAPISI VE AKTİF CİHAZLAR
- DNS SERVİSLERİ
- ETKİ ALANI VE KULLANICI BİLGİSAYARLARI
- E-POSTA SERVİSLERİ
- VERİTABANI SİSTEMLERİ
- WEB UYGULAMALARI
- MOBİL UYGULAMALAR
- KABLOSUZ AĞ SİSTEMLERİ
- ATM SİSTEMLERİ
- DAĞITIK SERVİS DIŞI BIRAKMA TESTLERİ
- SOSYAL MÜHENDİSLİK TESTLERİ

SIZMA TESTLERİNDE, BANKA FAALİYETLERİNİN AKSAMASINA VE HİZMET KESİNTİSİ YARATMAYACAK KOORDİNELİ YÖNTEMLER KULLANILIR.

SIZMA TESTLERİNİN GERÇEKLEŞTİRİLECEĞİ ASGARİ ERİŞİM NOKTALARI:

İNTERNET: BANKANIN İNTERNET ÜZERİNDEN ERİŞİLEBİLEN TÜM SUNUCU VE SERVİSLERİNE İNTERNET ÜZERİNDEN ERİŞİLEREK SIZMA TESTLERİ GERÇEKLEŞTİRİLİR.

BANKA İÇ AĞI: BANKANIN İÇ AĞINDA YER ALAN VE TEST KAPSAMINDA ELE ALINAN SUNUCULARA BANKA İÇ AĞI ÜZERİNDEN ERİŞİLEREK SIZMA TESTLERİ GERÇEKLEŞTİRİLİR. AĞ ÜZERİNDE GERÇEKLEŞTİRİLECEK TESTLER İÇİN TESTİ GERÇEKLEŞTİRECEK ŞAHISLARA KULLANIMI EN YAYGIN OLAN ÇALIŞAN BİLGİSAYARI PROFİLİNDE BİLGİSAYARLAR SAĞLANIR.

ŞUBE AĞI: BANKANIN YÖNLENDİRMESİ İLE BELİRLENECEK BİR ŞUBENİN SAHİP OLDUĞU AĞ ALTYAPISINA ERİŞİM SAĞLANARAK BU ŞUBEDE BULUNAN SİSTEMLER, AĞ ALTYAPISI, AĞ TRAFİĞİ VE ŞUBE ÜZERİNDEN ERİŞİLEBİLEN DİĞER SİSTEMLER SIZMA TESTLERİNE TABİ TUTULUR.

BANKALAR, SIZMA TESTLERİ SONUCU TESPİT EDİLEN BULGULARI;

- BULGULARIN ÖNEM DERECELERİNİ,
- BİRLİKTE OLUŞTURABİLECEKLERİ RİSKLERİ,
- TESPİT EDİLDİĞİ VARLIKLARIN DEĞERİNİ,
- SIZMA TESTİ RAPORLARINDA YER ALAN ÖNERİLERİ

DİKKATE ALARAK, BANKA YÖNETİM KURULLARINCA ONAYLANAN VE BU BULGULARIN EN KISA SÜREDE GİDERİLMESİNİ AMAÇLAYAN BİR AKSİYON PLANI ÇERÇEVESİNDE TAKİP EDER.

SIZMA TESTLERİ SONUCU ORTAYA ÇIKAN TESPİTLER, AYNI ZAMANDA BANKALARIN TEFTİŞ KURULLARININ İÇ DENETİM PLANINA DA DAHİL EDİLİR.

SİBER GÜVENLİK

- VERİ BÜTÜNLÜĞÜNÜN KORUNMASI
- BİLGİYE ERİŞİMİN, ERİŞİM HIZ VE KALİTESİNİN KORUNMASI
- İZİNSİZ ERİŞİMİN ENGELLENMESİ
- MAHREMİYET VE GİZLİLİĞİN KORUNMASI
- KRİTİK ALT YAPILARDA İŞ SÜREKLİLİĞİ
- PERFORMANS DEVAMLILIĞININ SAĞLANMASI

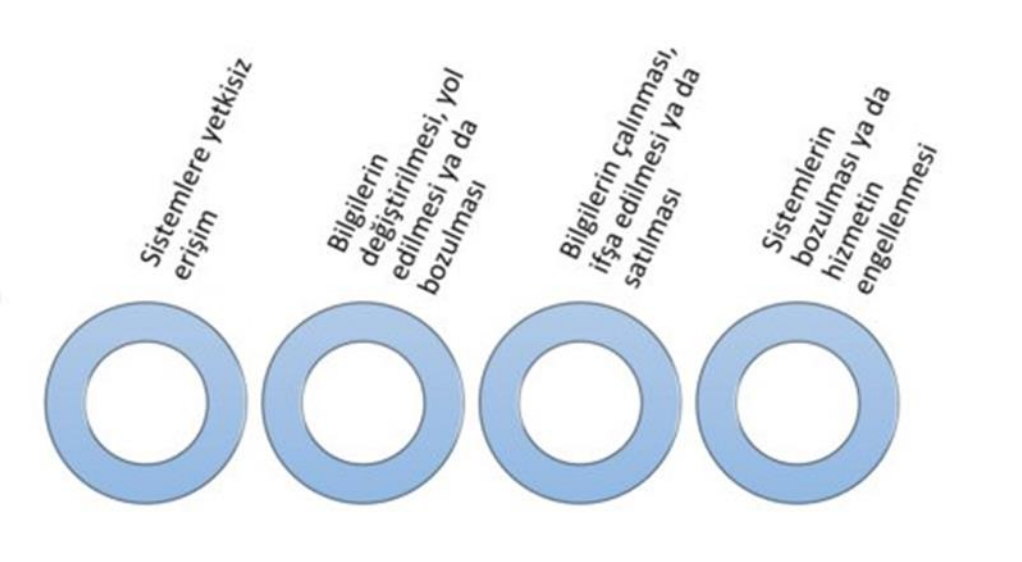

MEVZUATIMIZDA BT DENETİMİ

- BANKALARIN İÇ SİSTEMLERİ VE İÇSEL SERMAYE YETERLİLİĞİ DEĞERLENDİRME SÜRECİ HAKKINDA YÖNETMELİK - 11.07.2014 (SON DEĞİŞİKLİK: 20.01.2016)

- BAĞIMSIZ DENETİM KURULUŞLARINCA GERÇEKLEŞTİRİLECEK BANKA BİLGİ SİSTEMLERİ VE BANKACILIK SÜREÇLERİNİN DENETİMİ HAKKINDA YÖNETMELİK - 13.01.2010 (SON DEĞİŞİKLİK: 28.01.2014)

- BAĞIMSIZ DENETİM KURULUŞLARINCA GERÇEKLEŞTİRİLECEK BANKA BİLGİ SİSTEMLERİ VE BANKACILIK SÜREÇLERİNİN DENETİMİNE İLİŞKİN RAPOR HAKKINDA TEBLİĞ - 13.01.2010 (SON DEĞİŞİKLİK: 28.01.2014)

- BANKALARDA BİLGİ SİSTEMLERİ YÖNETİMİNDE ESAS ALINACAK İLKELERE İLİŞKİN TEBLİĞ - 14.09.2007 (SON DEĞİŞİKLİK: 28.01.2014)

BANKALARIN İÇ SİSTEMLERİ VE İÇSEL SERMAYE YETERLİLİĞİ DEĞERLENDİRME SÜRECİ HAKKINDA YÖNETMELİK - 11.07.2014 (SON DEĞİŞİKLİK: 20.01.2016)

BANKALARIN İÇ SİSTEMLERİ VE İÇSEL SERMAYE YETERLİLİĞİ DEĞERLENDİRME SÜRECİ HAKKINDA YÖNETMELİK'E (11.07.2014) GÖRE BAZI HÜKÜMLER:

BİLGİ SİSTEMLERİNİN TESİSİ

- BANKA İÇİNDE TESİS EDİLECEK BİLGİ SİSTEMLERİNİN YAPISININ BANKANIN ÖLÇEĞİ, FAALİYETLERİNİN VE SUNULAN ÜRÜNLERİN NİTELİĞİ VE KARMAŞIKLIĞI İLE UYUMLU OLMASI ZORUNLUDUR. (MD. 11/1)
- BİLGİ SİSTEMLERİNİN GÜVENİLİRLİĞİNİN SAĞLANMASI VE DÜZENLİ OLARAK GÜNCELLENEREK GEREKLİ DEĞİŞİKLİKLERİN YAPILMASI ZORUNLUDUR. (MD. 11/3)

İLETİŞİM KANALLARININ VE BİLGİ SİSTEMLERİNİN KONTROLÜ

- BANKANIN İLETİŞİM KANALLARININ VE BİLGİ SİSTEMLERİNİN KONTROLÜ İLE BANKA BÜNYESİNDE ELDE EDİLEN BİLGİNİN GÜVENİLİR, TAM, İZLENEBİLİR, TUTARLI VE İHTİYACI KARŞILAYACAK UYGUN BİÇİM VE NİTELİKTE OLMASI VE İLGİLİ BİRİM VE PERSONEL TARAFINDAN ZAMANINDA ERİŞİLEBİLMESİ İMKANININ SAĞLANMASI AMAÇLANIR. (MD. 16/1)

BANKALARIN İÇ SİSTEMLERİ VE İÇSEL SERMAYE YETERLİLİĞİ DEĞERLENDİRME SÜRECİ HAKKINDA YÖNETMELİK'E (11.07.2014) GÖRE BAZI HÜKÜMLER:

VERİ, SİSTEM VE SÜREÇLERE İLİŞKİN İNCELEME

• İSEDES RAPORU'NDA KULLANILAN VERİLERİN DOĞRULUĞU, SİSTEM VE SÜREÇLERİN YETERLİLİĞİ İLE VERİ, SİSTEM VE SÜREÇLERİN DOĞRU BİLGİ VE ANALİZE İMKÂN VERİP VERMEDİĞİ HUSUSU, İÇ DENETİM BİRİMİ TARAFINDAN İNCELENİR. YÖNETİM KURULU, GEREKLİ GÖRMESİ HALİNDE İNCELEMENİN İÇ DENETİM BİRİMİ YERİNE *İLGİLİ* YÖNETMELİK ÇERÇEVESİNDE YETKİLENDİRİLEN BAĞIMSIZ DENETİM ŞİRKETLERİNDEN BİRİSİNE YAPTIRABİLİR. KURUM, İÇ DENETİM BİRİMİNİN YAPTIĞI İNCELEMEYİ YETERLİ BULMAZSA BANKANIN İLAVETEN BAĞIMSIZ DENETİM ŞİRKETİNİ GÖREVLENDİRMESİNİ TALEP EDEBİLİR. (MD. 57/1)

BAĞIMSIZ DENETİM KURULUŞLARINCA GERÇEKLEŞTİRİLECEK BANKA BİLGİ SİSTEMLERİ VE BANKACILIK SÜREÇLERİNİN DENETİMİ HAKKINDA YÖNETMELİK - 13.01.2010 (SON DEĞİŞİKLİK: 28.01.2014)

BAĞIMSIZ DENETİM KURULUŞLARINCA GERÇEKLEŞTİRİLECEK BANKA BİLGİ SİSTEMLERİ VE BANKACILIK SÜREÇLERİNİN DENETİMİ HAKKINDA YÖNETMELİK'E (13.01.2010) GÖRE BAZI HÜKÜMLER:

DENETİM RİSKİ

- DENETİM RİSKİ, DENETÇİNİN AŞAĞIDAKİ RİSKLERE BAĞLI OLARAK DOĞRU GÖRÜŞ VERMEMESİ OLASILIĞIDIR: (MD. 8/1)

A) YAPISAL RİSK: KONTROLÜN OLMAMASI NEDENİYLE, EN AZINDAN KAYDA DEĞER OLAN BİR KONTROL EKSİKLİĞİNİN VAR OLMASI RİSKİNİ İFADE EDER.

B) KONTROL RİSKİ: KONTROLÜN LAYIKIYLA ÇALIŞMAMASI SEBEBİYLE, EN AZINDAN KAYDA DEĞER OLAN BİR KONTROL EKSİKLİĞİNİ ÖNLEYEMEMESİ, ORTAYA ÇIKARAMAMASI VEYA ZAMANINDA DÜZELTEMEMESİ RİSKİNİ İFADE EDER.

C) TESPİT RİSKİ: DENETÇİNİN, DENETLENENİN İÇ KONTROL SİSTEMİNDE YER ALAN EN AZINDAN KAYDA DEĞER OLAN BİR KONTROL EKSİKLİĞİNİ ORTAYA ÇIKARAMAMASI RİSKİDİR.

BAĞIMSIZ DENETİM KURULUŞLARINCA GERÇEKLEŞTİRİLECEK BANKA BİLGİ SİSTEMLERİ VE BANKACILIK SÜREÇLERİNİN DENETİMİ HAKKINDA YÖNETMELİK'E (13.01.2010) GÖRE BAZI HÜKÜMLER:

DENETİM RİSKİ *(devam)*

- DENETÇİ, DENETİM RİSKİNİ MAKUL DÜZEYE İNDİREBİLMEK İÇİN, ÖNEMLİ VEYA KAYDA DEĞER KONTROL EKSİKLİĞİ RİSKİNİN YÜKSEK OLDUĞU ALANLARDA TESPİT RİSKİNİ DÜŞÜRECEK ŞEKİLDE UYGUN DENETİM TEKNİKLERİNİ KULLANIR. (MD. 8/3)

BAĞIMSIZ DENETİM KURULUŞLARINCA GERÇEKLEŞTİRİLECEK BANKA BİLGİ SİSTEMLERİ VE BANKACILIK SÜREÇLERİNİN DENETİMİ HAKKINDA YÖNETMELİK'E (13.01.2010) GÖRE BAZI HÜKÜMLER:

BİLGİ SİSTEMLERİ VE BANKACILIK SÜREÇLERİ DENETİMİ VE AMACI

- BSD; BİLGİ SİSTEMLERİ YÖNETİMİ KAPSAMINDA YER ALAN SÜREÇ, FAALİYET, YAZILIM VE DONANIM GİBİ BİLGİ SİSTEMİ UNSURLARI VE BANKACILIK FAALİYETLERİNE İLİŞKİN SÜREÇLER İLE BU SİSTEM VE SÜREÇLER DAHİLİNDE TESİS EDİLEN İÇ KONTROLLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ SONUCUNDA GÖRÜŞ OLUŞTURULMASI VE RAPORA BAĞLANMASI AŞAMALARINDAN OLUŞAN SÜREÇTİR. (MD. 21/1)

- BSD'NİN TEMEL AMACI DENETLENENİN BİLGİ SİSTEMLERİ VE BANKACILIK SÜREÇLERİNİN BU SİSTEM VE SÜREÇLERE İLİŞKİN İÇ KONTROLLERİNİN UYUMLULUK, ETKİNLİK VE YETERLİLİĞİ HAKKINDA GÖRÜŞ OLUŞTURULMASIDIR. (MD. 21/2)

BAĞIMSIZ DENETİM KURULUŞLARINCA GERÇEKLEŞTİRİLECEK BANKA BİLGİ SİSTEMLERİ VE BANKACILIK SÜREÇLERİNİN DENETİMİ HAKKINDA YÖNETMELİK'E (13.01.2010) GÖRE BAZI HÜKÜMLER:

BİLGİ SİSTEMLERİ VE BANKACILIK SÜREÇLERİ DENETİMİNİN KAPSAMI

- DENETÇİ, BANKA BİLGİ SİSTEMLERİ VE BANKACILIK SÜREÇLERİ KAPSAMINDA İNCELEYECEĞİ SÜREÇ, SİSTEM, FAALİYET VE KONTROL MEKANİZMALARINI, RİSK ODAKLI BİR BAKIŞ AÇISIYLA VE ÖNEMLİLİK KRİTERİNİ ESAS ALARAK YAZILI OLARAK BELİRLER. (MD. 22/2)

- BANKACILIK SÜREÇLERİ DENETİMİ HER YIL, BİLGİ SİSTEMLERİ DENETİMİ İSE İKİ YILDA BİR KEZ YAPILIR. (MD. 22/4)

- KURUM, GEREKLİ GÖRDÜĞÜ HALLERDE DENETLENENLERDEN HERHANGİ BİRİ YA DA TÜM DENETLENENLER İÇİN, BU DENETİMLERİN KAPSAMINI VE SIKLIĞINI FARKLILAŞTIRABİLİR. (MD. 22/5)

BAĞIMSIZ DENETİM KURULUŞLARINCA GERÇEKLEŞTİRİLECEK BANKA BİLGİ SİSTEMLERİ VE BANKACILIK SÜREÇLERİNİN DENETİMİ HAKKINDA YÖNETMELİK'E (13.01.2010) GÖRE BAZI HÜKÜMLER:

BİLGİ SİSTEMLERİ VE BANKACILIK SÜREÇLERİ DENETİMİ İLE BAĞIMSIZ DENETİMİN İLİŞKİSİ

- BAĞIMSIZ DENETİM İLE BSD; BİRBİRLERİNİN KAPSAM VE SONUCUNU ETKİLEYECEK HUSUSLAR İHTİVA ETMELERİ NEDENİ İLE BÜTÜNSEL BİR YAKLAŞIM İÇİNDE PLANLANIR VE UYGULANIR. (MD. 23/1)

BAĞIMSIZ DENETİM KURULUŞLARINCA GERÇEKLEŞTİRİLECEK BANKA BİLGİ SİSTEMLERİ VE BANKACILIK SÜREÇLERİNİN DENETİMİ HAKKINDA YÖNETMELİK'E (13.01.2010) GÖRE BAZI HÜKÜMLER:

BİLGİ SİSTEMLERİ DENETİMİ

- DENETÇİ, BİLGİ SİSTEMLERİ GENEL KONTROLLERİNİ, ÖNEMLİLİK KRİTERİNİ ESAS ALARAK BELİRLEDİĞİ KAPSAM DAHİLİNDE UYUMLULUK, ETKİNLİK VE YETERLİLİK AÇISINDAN İNCELEMEYE TÂBİ TUTAR. (MD. 24/1)
- GENEL KONTROLLER, TESİS EDİLMELERİNDE ESAS ALINAN ÇERÇEVE, STANDART YA DA METODOLOJİDEN BAĞIMSIZ OLARAK; BANKALARDA BİLGİ SİSTEMLERİ YÖNETİMİNDE ESAS ALINACAK İLKELERE İLİŞKİN KURUM TARAFINDAN YAPILAN DÜZENLEMELERDEKİ HÜKÜMLER GÖZETİLEREK, COBIT'E GÖRE DENETLENİR. (MD. 24/2)
- GENEL KONTROLLERİN UYUMLULUK, ETKİNLİK VE YETERLİLİĞİNE İLİŞKİN İNCELEME ÇALIŞMALARINI TAMAMLAYICI BİR UNSUR OLARAK; OLGUNLUK MODELİ ÇERÇEVESİNDE İLGİLİ KONTROL HEDEFİNE İLİŞKİN SÜRECİN OLGUNLUK SEVİYESİ DE BELİRLENİR. (MD. 24/3)

BAĞIMSIZ DENETİM KURULUŞLARINCA GERÇEKLEŞTİRİLECEK BANKA BİLGİ SİSTEMLERİ VE BANKACILIK SÜREÇLERİNİN DENETİMİ HAKKINDA YÖNETMELİK'E (13.01.2010) GÖRE BAZI HÜKÜMLER:

BANKACILIK SÜREÇLERİ DENETİMİ

- DENETÇİ, DENETLENENİN BANKACILIK SÜREÇLERİNİ VE BU SÜREÇLER ÜZERİNDEKİ İÇ KONTROLLERİNİ, ÖNEMLİLİK KRİTERİNİ ESAS ALARAK BELİRLEDİĞİ KAPSAM DAHİLİNDE UYUMLULUK, ETKİNLİK VE YETERLİLİK AÇISINDAN İNCELEMEYE TABİ TUTAR. (MD. 25/1)

- BANKACILIK SÜREÇLERİ KAPSAMINDA BANKACILIK FAALİYETLERİNE İLİŞKİN OLARAK ÖNEMLİLİK KRİTERİ ÇERÇEVESİNDE BAŞLICA ŞU SÜREÇLER DEĞERLENDİRİLİR:

- o MEVDUAT SÜRECİ
- o KREDİ SÜREÇLERİ
- o MUHASEBE SÜRECİ
- o ADK SÜRECİ
- o BANKA VE KREDİ KARTLARI SÜRECİ
- o FİNANSAL RAPORLAMA SÜRECİ
- o ÖDEME SİSTEMLERİ SÜRECİ
- o HAZİNE/M.K. VE FON YÖNETİMİ SÜRECİ

BAĞIMSIZ DENETİM KURULUŞLARINCA GERÇEKLEŞTİRİLECEK BANKA BİLGİ SİSTEMLERİ VE BANKACILIK SÜREÇLERİNİN DENETİMİ HAKKINDA YÖNETMELİK'E (13.01.2010) GÖRE BAZI HÜKÜMLER:

BANKACILIK SÜREÇLERİ DENETİMİ *(devam)*

- BANKACILIK SÜREÇLERİ ÜZERİNDEKİ KONTROLLERİN ETKİNLİĞİ, İLGİLİ BİLGİ SİSTEMLERİ GENEL KONTROLLERİNİN ETKİN VE YETERLİ OLMASINA BAĞLIDIR. BU NEDENLE DENETÇİ, BANKACILIK SÜREÇLERİ ÜZERİNDEKİ KONTROLLERİN UYUMLULUK, ETKİNLİK VE YETERLİLİĞİNE İLİŞKİN İNCELEMELERDE BULUNURKEN, GEREKLİ GÖRDÜĞÜ BİLGİ SİSTEMLERİ GENEL KONTROLLERİNİN ETKİNLİK VE YETERLİLİK DURUMUNU DİKKATE ALIR. DENETÇİ SÖZ KONUSU GENEL KONTROLLERİ, DENETİM KAPSAMINA DAHİL EDER, ETKİNLİK VE YETERLİLİKLERİ İLE BANKACILIK SÜREÇLERİ ÜZERİNDEKİ KONTROLLERE OLAN ETKİLERİNİ DEĞERLENDİRİR. (MD. 25/3)

BAĞIMSIZ DENETİM KURULUŞLARINCA GERÇEKLEŞTİRİLECEK BANKA BİLGİ SİSTEMLERİ VE BANKACILIK SÜREÇLERİNİN DENETİMİ HAKKINDA YÖNETMELİK'E (13.01.2010) GÖRE BAZI HÜKÜMLER:

YÖNETİM BEYANI

- BANKA, BİLGİ SİSTEMLERİ VE BANKACILIK SÜREÇLERİ ÜZERİNDEKİ İÇ KONTROLLERİ HAKKINDA DENETİM DÖNEMİ İTİBARİYLE YÖNETİM KURULU TARAFINDAN DÜZENLENEN YÖNETİM BEYANINI DENETÇİYE SUNAR. (MD. 33/1)

(YÖNETİM BEYANININ AMACI, BANKA YÖNETİM KURULUNUN, BANKANIN BİLGİ SİSTEMLERİ VE BANKACILIK SÜREÇLERİNE İLİSKİN İÇ KONTROLLERİNİN BSD DÖNEMİ AÇISINDAN ETKİNLİK, YETERLİLİK VE UYUMLULUĞUNA İLİŞKİN DEĞERLENDİRMEDE BULUNARAK, BU ÇERÇEVEDEKİ MEVCUT DURUM VE YÜRÜTÜLEN ÇALISMALARA İLİŞKİN GÜVENCE SUNMASIDIR. GENELGE-30.07.2010)

- DENETÇİ, DENETİM GÖRÜŞÜNÜ OLUŞTURURKEN YÖNETİM BEYANINI VE BU BEYANA MESNET TEŞKİL EDEN ÇALIŞMALARI İNCELER. (MD. 33/2)

BAĞIMSIZ DENETİM KURULUŞLARINCA GERÇEKLEŞTİRİLECEK BANKA BİLGİ SİSTEMLERİ VE BANKACILIK SÜREÇLERİNİN DENETİMİ HAKKINDA YÖNETMELİK'E (13.01.2010) GÖRE BAZI HÜKÜMLER:

BİLGİ SİSTEMLERİ VE BANKACILIK SÜREÇLERİ DENETİMİ RAPORU

- BSD RAPORU, ÖNEMLİLİK KAVRAMI DA DİKKATE ALINARAK, BİLGİ SİSTEMLERİ VE BANKACILIK SÜREÇLERİ ÜZERİNDE DEĞERLENDİRMELERE YER VERİLEN VE DENETÇİNİN KANAATİNİN NET BİR DİLLE YAZILI OLARAK AÇIKLANDIĞI METİNDİR. DENETÇİNİN GÖREVİ, BİLGİ SİSTEMLERİ VE BANKACILIK SÜREÇLERİ ÜZERİNDEKİ KONTROLLER HAKKINDA DENETİM KANITLARINI TOPLAYIP İNCELEMEK, DEĞERLENDİRMEK VE BU KANITLAR ÜZERİNDE BİR SONUCA ULAŞARAK DENETİM HAKKINDA KANAAT OLUŞTURMAKTIR. (MD. 40/1)
- DENETÇİ, DENETİM ÇALIŞMALARI SONRASINDA BSD RAPORUNU DÜZENLEMEK ZORUNDADIR. (MD. 40/2)
- BSD RAPORUNUN İÇERİĞİ GİZLİ BİLGİ NİTELİĞİ TAŞIR VE HERHANGİ BİR ORTAMDA YAYIMLANMAZ. (MD. 40/5)

BANKALARDA BİLGİ SİSTEMLERİ YÖNETİMİNDE ESAS ALINACAK İLKELERE İLİŞKİN TEBLİĞ - 14.09.2007 (SON DEĞİŞİKLİK: 28.01.2014)

BANKALARDA BİLGİ SİSTEMLERİ YÖNETİMİNDE ESAS ALINACAK İLKELERE İLİŞKİN TEBLİĞ'E (14.09.2007) GÖRE BAZI İLKELER:

TANIMLAR VE KISALTMALAR

- BİLGİ SİSTEMLERİ YÖNETİMİ: BANKACA GERÇEKLEŞTİRİLEN FAALİYETLERİN VE VERİLEN HİZMETLERİN ETKİN, GÜVENİLİR VE KESİNTİSİZ BİR ŞEKİLDE YÜRÜTÜLMESİ; MEVZUATTAN KAYNAKLANAN YÜKÜMLÜLÜKLERİNİN YERİNE GETİRİLMESİ; MUHASEBE VE FİNANSAL RAPORLAMA SİSTEMİNDEN SAĞLANAN BİLGİLERİN BÜTÜNLÜĞÜNÜN, TUTARLILIĞININ, GÜVENİLİRLİĞİNİN, ZAMANINDA ELDE EDİLEBİLİRLİĞİNİN VE GEREKEN DURUMLARDA GİZLİLİĞİNİN SAĞLANMASI AMACIYLA UYGUN BİLGİ SİSTEMLERİ ORTAMININ TESİS EDİLMESİNE, BİLGİ SİSTEMLERİ KAYNAKLARININ VERİMLİ OLARAK KULLANILMASINA, SÖZ KONUSU BİLGİ SİSTEMLERİNİN KULLANILMASINDAN KAYNAKLANACAK RİSKLERİN KONTROLÜNÜN VE İZLENMESİNİN SAĞLANMASINA, BU AMAÇLA GEREKLİ SİSTEMSEL VE YÖNETSEL ÖNLEMLERİN ALINMASINA İLİŞKİN FAALİYETLERİ (MD. 3/1-E)

BANKALARDA BİLGİ SİSTEMLERİ YÖNETİMİNDE ESAS ALINACAK İLKELERE İLİŞKİN TEBLİĞ'E (14.09.2007) GÖRE BAZI İLKELER:

TANIMLAR VE KISALTMALAR *(devam)*

- COBIT: BİLGİ SİSTEMLERİ DENETİM VE KONTROL BİRLİĞİ (ISACA) BİLGİ SİSTEMLERİ YÖNETİŞİM ENSTİTÜSÜ (ITGI) TARAFINDAN YAYINLANMIŞ OLAN BİLGİ TEKNOLOJİLERİNE İLİŞKİN KONTROL HEDEFLERİ'NİN (COBIT) DENETİM DÖNEMİNİN BAŞLANGICI İTİBARİYLE KURUMCA UYGUN GÖRÜLEN VERSİYONU (MD. 3/1-I)

- KONTROL: BANKA İÇERİSİNDE BİLGİ TEKNOLOJİLERİ SÜREÇLERİYLE İLGİLİ OLARAK GERÇEKLEŞTİRİLEN VE İŞ HEDEFLERİNİN GERÇEKLEŞTİRİLMESİ, İSTENMEYEN OLAYLARIN ENGELLENMESİ, BELİRLENMESİ VE DÜZELTİLMESİ İLE İLGİLİ OLARAK YETERLİ DERECEDE GÜVENCEYİ OLUŞTURMA AMACI GÜDEN POLİTİKALAR,PROSEDÜRLER, UYGULAMALAR VE ORGANİZASYONEL YAPILARIN TAMAMI (MD. 3/1-U)

BANKALARDA BİLGİ SİSTEMLERİ YÖNETİMİNDE ESAS ALINACAK İLKELERE İLİŞKİN TEBLİĞ'E (14.09.2007) GÖRE BAZI İLKELER:

BANKALARDA BİLGİ SİSTEMLERİ YÖNETİMİNİN ÖNEMİ

- BANKA, BİLGİ SİSTEMLERİNİN YÖNETİMİNİ KURUMSAL YÖNETİM UYGULAMALARININ BİR PARÇASI OLARAK ELE ALIR. BANKANIN OPERASYONLARINI İSTİKRARLI, REKABETÇİ VE GELİŞEN BİR ÇİZGİDE SÜRDÜREBİLMESİ İÇİN BİLGİ SİSTEMLERİNE İLİŞKİN STRATEJİNİN İŞ HEDEFLERİ İLE UYUMLU OLMASI SAĞLANIR, BİLGİ SİSTEMLERİ YÖNETİMİNE İLİŞKİN UNSURLAR YÖNETSEL HİYERARŞİ İÇERİSİNDE UYGUN YERE YERLEŞTİRİLİR VE BİLGİ SİSTEMLERİNİN DOĞRU YÖNETİMİ İÇİN GEREKLİ FİNANSMAN VE İNSAN KAYNAĞI TAHSİS EDİLİR. (MD. 4/1)

BİLGİ SİSTEMLERİ RİSK YÖNETİMİ

- BANKA, BANKACILIK FAALİYETLERİNDE BİLGİ TEKNOLOJİLERİNİ KULLANIYOR OLMASINDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİ ÖLÇMEK, İZLEMEK, KONTROL ETMEK VE RAPORLAMAK ÜZERE GEREKLİ ÖNLEMLERİ ALIR. (MD. 5/1)

BANKALARDA BİLGİ SİSTEMLERİ YÖNETİMİNDE ESAS ALINACAK İLKELERE İLİŞKİN TEBLİĞ'E (14.09.2007) GÖRE BAZI İLKELER:

GÜVENLİK KONTROL SÜRECİNİN TESİS EDİLMESİ VE YÖNETİLMESİ

- BANKA ÜST YÖNETİMİ, BİLGİ GÜVENLİĞİ POLİTİKASI KAPSAMINDA, BİLGİ SİSTEMLERİNDEN KAYNAKLANAN GÜVENLİK RİSKLERİNİN YETERLİ DÜZEYDE YÖNETİLDİĞİNDEN EMİN OLMAK İÇİN, GÜVENLİK KONTROL SÜRECİNİ DEĞERLENDİRMEYE TABİ TUTAR VE UYGUNLUĞUNU ONAYLAR. BANKA ÜST YÖNETİMİ, BİLGİ SİSTEMLERİNİN VE ÜZERİNDE İŞLENMEK, İLETİLMEK, DEPOLANMAK VE YEDEK OLARAK SAKLANMAK ÜZERE BULUNAN VERİLERİN GİZLİLİK, BÜTÜNLÜK VE ULAŞILABİLİRLİKLERİNİ SAĞLAYACAK ÖNLEMLERE İLİŞKİN KONTROL ALTYAPISININ GELİŞTİRİLMESİ VE DÜZENLİ OLARAK GÜNCELLENMESİ ÇALIŞMALARINI GÖZETİMİ ALTINDA TUTAR. (MD. 7/1)

BANKALARDA BİLGİ SİSTEMLERİ YÖNETİMİNDE ESAS ALINACAK İLKELERE İLİŞKİN TEBLİĞ'E (14.09.2007) GÖRE BAZI İLKELER:

GÜVENLİK KONTROL SÜRECİNİN TESİS EDİLMESİ VE YÖNETİLMESİ *(devam)*

• GÜVENLİK KONTROL SÜRECİ VE BİLGİ GÜVENLİĞİ POLİTİKASI VASITASIYLA SORUMLULUKLAR AÇIKÇA TANIMLANMIŞ ŞEKİLDE KİŞİLERE ATANIR. BU KAPSAMDA GÜVENLİK KONTROL SÜREÇLERİNİN OLUŞTURULMASI, SÜRDÜRÜLMESİ VE YÖNETİLMESİNE İLİŞKİN AÇIK YÖNETSEL SORUMLULUKLAR BELİRLENİR. (MD. 7/2)

• BİLGİ SİSTEMLERİ VE İÇERDİĞİ VERİLERİN GÜVENLİĞİ KONUSUNDA GEREKLİ KONTROLLERİN VE YAPILARIN OLUŞTURULMASI ÇALIŞMALARI KAPSAMINDA; RİSK DEĞERLEMESİ YAPILMASI, BİLGİ GÜVENLİĞİ POLİTİKASI OLUŞTURULMASI VE UYGULANMASI, BİLGİ GÜVENLİĞİ TESTLERİNİN UYGULANMASI, İŞLEMLERİN TAKİP EDİLİP RAPORLANMASI VE KONTROLLERİN VE OLUŞTURULAN YAPILARIN TEKNOLOJİK GELİŞMELERE GÖRE GÜNCELLENMESİ FAALİYETLERİNİ İÇEREN BİR SÜREÇ OLUŞTURULUR.(MD. 7/3)

BANKALARDA BİLGİ SİSTEMLERİ YÖNETİMİNDE ESAS ALINACAK İLKELERE İLİŞKİN TEBLİĞ'E (14.09.2007) GÖRE BAZI İLKELER:

GÜVENLİK KONTROL SÜRECİNİN TESİS EDİLMESİ VE YÖNETİLMESİ *(devam)*

- BANKA PERSONELİNİN GÜVENLİK KONUSUNDA FARKINDALIK KAZANMALARI BANKA TARAFINDAN SAĞLANIR, BANKANIN GÜVENLİK POLİTİKASI KENDİLERİNE AKTARILIR, UYUM KONUSUNDA YAZILI TAAHHÜTLERİ ALINIR. (MD. 7/3-B)
- BİLGİ SİSTEMLERİ VE BİLGİ SİSTEMLERİ ÜZERİNDE İŞLENEN, İLETİLEN, DEPOLANAN VE YEDEK OLARAK TUTULAN VERİLER GÜVENLİK HASSASİYET DERECELERİNE GÖRE SINIFLANIR, HER BİR SINIF İÇİN UYGUN DÜZEYDE GÜVENLİK KONTROLLERİ TESİS EDİLİR. (MD. 7/3-C)
- BANKA, KENDİ KURUMSAL AĞI DIŞINDAKİ AĞLARLA İLETİŞİMDE BULUNDUĞU HALLERDE BU DIŞ AĞLARDAN GELEBİLECEK TEHDİTLER İÇİN GEREKLİ AĞ KONTROL GÜVENLİK SİSTEMLERİNİ TESİS EDER. (MD. 7/3-D)

BANKALARDA BİLGİ SİSTEMLERİ YÖNETİMİNDE ESAS ALINACAK İLKELERE İLİŞKİN TEBLİĞ'E (14.09.2007) GÖRE BAZI İLKELER:

KİMLİK DOĞRULAMA

• BİLGİ SİSTEMLERİ ÜZERİNDEN GERÇEKLEŞEN İŞLEMLER İÇİN UYGUN BİR KİMLİK DOĞRULAMA MEKANİZMASI KURULUR. HANGİ KİMLİK DOĞRULAMA TEKNİKLERİNİN KULLANILACAĞINA, ÜST DÜZEY YÖNETİM TARAFINDAN YAPILACAK RİSK DEĞERLENDİRMESİ SONUCUNA GÖRE KARAR VERİLİR. (MD. 9/1)

• BİLGİ SİSTEMLERİNE ERİŞİM İÇİN KULLANILAN KİMLİK DOĞRULAMA VERİLERİNİN TUTULDUĞU VERİTABANLARININ GÜVENLİĞİNİ SAĞLAMAYA YÖNELİK GEREKLİ ÖNLEMLER ALINIR. BU ÖNLEMLER KİMLİK DOĞRULAMA VERİLERİNİN VERİTABANLARINDA ŞİFRELİ OLARAK MUHAFAZA EDİLMESİ, YETERLİ DENETİM İZLERİNİN TUTULMASI VE BU DENETİM İZLERİNİN GÜVENLİĞİNİN SAĞLANMASI HUSUSLARINI İÇERİR. AYRICA BU VERİLER KİMLİK DOĞRULAMA AMACIYLA AKTARILIRKEN ŞİFRELENİR. (MD. 9/3)

BANKALARDA BİLGİ SİSTEMLERİ YÖNETİMİNDE ESAS ALINACAK İLKELERE İLİŞKİN TEBLİĞ'E (14.09.2007) GÖRE BAZI İLKELER:

YETKİLENDİRME

- BANKA, BİLGİ SİSTEMLERİNE İLİŞKİN VERİTABANLARINA, UYGULAMALARA VE SİSTEMLERE ERİŞİM İÇİN UYGUN BİR YETKİLENDİRME VE ERİŞİM KONTROLÜ TESİS EDER. BU ÇERÇEVEDE BİLGİ SİSTEMLERİNDE GERÇEKLEŞEN FAALİYETLERE MÜDAHİL KULLANICI, TARAF VE SİSTEMLERE UYGUN YETKİLENDİRME DÜZEYİ VE ERİŞİM HAKKI ATANIR. YETKİLENDİRME DÜZEYİ VE ERİŞİM HAKLARININ ATANMASINDA İLGİLİ UNSURUN GÖREV VE SORUMLULUKLARI GÖZ ÖNÜNDE BULUNDURULARAK, GEREKLİ OLACAK EN DÜŞÜK YETKİNİN ATANMASI VE EN KISITLI ERİŞİM HAKKININ VERİLMESİ YAKLAŞIMI ESAS ALINIR. BÖYLELİKLE SİSTEMLERE, SERVİSLERE VE VERİLERE SADECE GEREKLİ YETKİYE SAHİP KULLANICI, TARAF VE SİSTEMLERİN ERİŞİMİ MÜMKÜN KILINIR. ATANACAK YETKİLER GÖREVLER AYRILIĞI PRENSİBİNİN TANIMLADIĞI İLKELER İLE TUTARLI OLMALIDIR. (MD. 12/1)

BANKALARDA BİLGİ SİSTEMLERİ YÖNETİMİNDE ESAS ALINACAK İLKELERE İLİŞKİN TEBLİĞ'E (14.09.2007) GÖRE BAZI İLKELER:

DENETİM İZLERİNİN OLUŞTURULMASI

- BİLGİ SİSTEMLERİ ÜZERİNDEKİ RİSKLER, SİSTEMLERİN BOYUTU VE FAALİYETLERİN KARMAŞIKLIĞI GÖZ ÖNÜNDE BULUNDURULARAK BİLGİ SİSTEMLERİNİN KULLANIMINA İLİŞKİN ETKİN BİR DENETİM İZİ KAYIT MEKANİZMASI TESİS EDİLİR. BU SAYEDE, BİLGİ SİSTEMLERİ DÂHİLİNDE GERÇEKLEŞEN VE BANKACILIK FAALİYETLERİNE AİT KAYITLARDA DEĞİŞİKLİĞE SEBEP OLAN İŞLEMLERE İLİŞKİN DENETİM İZLERİNİN YETERLİ DETAYDA VE AÇIKLIKTA TUTULMASI TEMİN EDİLİR. DENETİM İZLERİNİN BÜTÜNLÜĞÜNÜN BOZULMASININ ÖNLENMESİ VE HERHANGİ BİR BOZULMA DURUMUNDA BUNUN TESPİT EDİLEBİLMESİ İÇİN GEREKLİ TEKNİKLER KULLANILIR. KAYIT SİSTEMİNİN HER TÜRLÜ YETKİSİZ SİSTEMSEL VE KULLANICI MÜDAHALESİNE KARŞI KORUNMASINA YÖNELİK ÖNLEMLER ALINIR. (MD. 14/1)

BANKALARDA BİLGİ SİSTEMLERİ YÖNETİMİNDE ESAS ALINACAK İLKELERE İLİŞKİN TEBLİĞ'E (14.09.2007) GÖRE BAZI İLKELER:

MÜŞTERİLERİN BİLGİLENDİRİLMESİ

- BANKA TARAFINDAN SUNULAN ELEKTRONİK BANKACILIK/ALTERNATİF DAĞITIM KANALLARI (İNTERNET, TELEFON, TELEVİZYON, WAP/GPRS, KİOSK, ATM VB.) HİZMETLERİNDEN YARARLANACAK MÜŞTERİLER HİZMETLERE İLİŞKİN ŞARTLAR, RİSKLER VE İSTİSNAÎ DURUMLARLA İLGİLİ OLARAK AÇIK BİR ŞEKİLDE BİLGİLENDİRİLİR. BUNA EK OLARAK BANKANIN SÖZ KONUSU HİZMETLERE İLİŞKİN RİSKLERİN ETKİSİNİ AZALTMAYA YÖNELİK BENİMSEDİĞİ GÜVENLİK PRENSİPLERİ VE BU RİSKLERDEN KORUNMAK İÇİN KULLANILMASI GEREKEN YÖNTEMLER MÜŞTERİNİN DİKKATİNE SUNULUR. MÜŞTERİLERİN YAŞAYABİLECEĞİ SORUNLARIN TAKİP EDİLEBİLECEĞİ VE MÜŞTERİLERİN ŞİKÂYETLERİNİ ULAŞTIRMALARINA İMKÂN TANIYACAK MEKANİZMALAR OLUŞTURULUR. (MD. 16)

BANKALARDA BİLGİ SİSTEMLERİ YÖNETİMİNDE ESAS ALINACAK İLKELERE İLİŞKİN TEBLİĞ'E (14.09.2007) GÖRE BAZI İLKELER:

BİLGİ SİSTEMLERİ SÜREKLİLİK PLANI

- BANKANIN FAALİYETLERİNİ DESTEKLEYEN BİLGİ SİSTEMLERİ SERVİSLERİNİN SÜREKLİLİĞİNİ SAĞLAMAK ÜZERE İÇ SİSTEMLER YÖNETMELİĞİNİN 13 ÜNCÜ MADDESİNDE YER ALAN İŞ SÜREKLİLİĞİ YÖNETİMİ VE PLANININ BİR PARÇASI OLAN BİLGİ SİSTEMLERİ SÜREKLİLİK PLANI HAZIRLANIR. (MD. 18/1)

ACİL VE BEKLENMEDİK DURUM PLANI

- BANKA, BİLGİ SİSTEMLERİNE İLİŞKİN BEKLENMEDİK OLAYLARI YÖNETMEK VE BUNLARIN ETKİLERİNİ EN AZA İNDİRMEK ÜZERE, İÇ SİSTEMLER YÖNETMELİĞİNİN 13 ÜNCÜ MADDESİNDE DÜZENLENEN ACİL VE BEKLENMEDİK DURUM PLANI ÇERÇEVESİNDE GEREKLİ ÖNLEMLERİ ALIR. (MD. 19/1)

BANKALARDA BİLGİ SİSTEMLERİ YÖNETİMİNDE ESAS ALINACAK İLKELERE İLİŞKİN TEBLİĞ'E (14.09.2007) GÖRE BAZI İLKELER:

BİLGİ SİSTEMLERİNE İLİŞKİN İÇ KONTROLLERİN TESİSİ VE TAKİBİ

- BİLGİ SİSTEMLERİ GENEL KONTROLLERİ, BİLGİ SİSTEMLERİNDEN BEKLENEN FONKSİYONLARIN DOĞRU BİR ŞEKİLDE YERİNE GETİRİLMESİ, İSTENMEYEN OLAYLARIN ENGELLENMESİ, BELİRLENMESİ VE DÜZELTİLMESİ İLE İLGİLİ OLARAK YETERLİ DERECEDE GÜVENCE OLUŞTURULMASINI VE UYGULAMA KONTROLLERİNİN İŞLEVSELLİĞİ İÇİN GÜVENİLİR BİR ORTAMIN SAĞLANMASINI HEDEFLEYEN, BANKA BİLGİ SİSTEMLERİNİN TAMAMINA VEYA BÜYÜK BİR BÖLÜMÜNE TATBİK EDİLEN KONTROLLER İLE BU KONTROLLERİN TATBİK EDİLMESİNİ SAĞLAYAN POLİTİKA VE PROSEDÜRLERDEN OLUŞUR. GENEL KONTROLLER, BANKANIN BİLGİ SİSTEMLERİNİN BİR BÜTÜN OLARAK KENDİSİNDEN BEKLENEN FONKSİYONLARI DOĞRU, ZAMANINDA VE GÜVENİLİR BİR ŞEKİLDE GERÇEKLEŞTİRMESİNE YÖNELİK ORTAMIN TESİS EDİLMESİNİ SAĞLAYAN TEMEL UNSURLARDIR. (MD. 22/1)

BANKALARDA BİLGİ SİSTEMLERİ YÖNETİMİNDE ESAS ALINACAK İLKELERE İLİŞKİN TEBLİĞ'E (14.09.2007) GÖRE BAZI İLKELER:

BİLGİ SİSTEMLERİNE İLİŞKİN İÇ KONTROLLERİN TESİSİ VE TAKİBİ *(devam)*

- BANKA, GENEL KONTROLLERİN TESİSİ AMACIYLA ULUSLARARASI KABUL GÖRMÜŞ BİR STANDART, ÇERÇEVE VEYA METODOLOJİYİ BELİRLEYEREK, BUNA GÖRE KONTROLLERİ TESİS EDER. SEÇİLECEK STANDART, ÇERÇEVE VEYA METODOLOJİ, BANKANIN FAALİYET KAPSAMI VE FAALİYETLERDE YARARLANILAN BİLGİ TEKNOLOJİLERİ AĞIRLIĞI VE KARMAŞIKLIĞI GÖZ ÖNÜNDE BULUNDURULARAK BELİRLENİR. BANKANIN BİLGİ SİSTEMLERİ GENEL KONTROLLERİNİ TESİS ETMEK ÜZERE KULLANACAĞI STANDART, ÇERÇEVE VEYA METODOLOJİNİN COBIT'TE ELE ALINAN KONTROL HEDEFLERİNİ GERÇEKLEYEBİLMESİ, EĞER BU KONUDA EKSİKLİKLERİ VARSA BUNA İLİŞKİN KONTROLLERİN AYRICA ELE ALINARAK TESİS EDİLMESİ GEREKİR. (MD. 22/2)

BANKALARDA BİLGİ SİSTEMLERİ YÖNETİMİNDE ESAS ALINACAK İLKELERE İLİŞKİN TEBLİĞ'E (14.09.2007) GÖRE BAZI İLKELER:

İNTERNET BANKACILIĞI

- İNTERNET BANKACILIĞINA İLİŞKİN HER TÜRLÜ ALTYAPI BANKANIN BİLGİ SİSTEMLERİNİN BİR PARÇASI OLARAK DEĞERLENDİRİLİR. BU BAKIMDAN TEBLİĞİN DİĞER BÖLÜMLERİNDE YERALAN HÜKÜMLER İNTERNET BANKACILIĞI KAPSAMINDA YAPILAN ÇALIŞMALAR İÇİN DE GEÇERLİDİR. (MD. 24/1)

ATM GÜVENLİĞİ

- BANKA, ATM CİHAZLARINA İLİŞKİN HIRSIZLIK, SAHTEKÂRLIK, FİZİKSEL SALDIRI GİBİ TEHDİTLERE İLİŞKİN RİSKLERİ MİNİMİZE EDİCİ ÖNLEMLERİ TESİS EDER. BANKA, ATM CİHAZLARININ BULUNDUĞU YERLERE GÜVENLİK KAMERASI KOYAR, ANCAK BU GÜVENLİK KAMERASI, MÜŞTERİNİN KLAVYE HAREKETLERİNİ GÖREMEYECEK BİÇİMDE KONUMLANDIRILIR. GÜVENLİK KAMERASI KAYITLARI EN AZ İKİ AY SÜREYLE SAKLANIR. (MD. 32)

BANKALARDA BİLGİ SİSTEMLERİ YÖNETİMİNDE ESAS ALINACAK İLKELERE İLİŞKİN TEBLİĞ'E (14.09.2007) GÖRE BAZI İLKELER:

TEBLİĞDE HÜKÜM BULUNMAYAN HALLER

- BU TEBLİĞDE HÜKÜM BULUNMAYAN HALLERDE; İÇ SİSTEMLER YÖNETMELİĞİNDE YER ALAN USUL VE ESASLAR, ULUSLARARASI KABUL GÖRMÜŞ BİLGİ TEKNOLOJİLERİ KONTROL HEDEFLERİ SUNAN COBIT DOKÜMANLARINDA YER ALAN USUL VE ESASLAR UYGULANIR. (MD. 34/1)

COBIT

COBIT

COBIT, ISACA (INFORMATİON SYSTEMS AUDIT AND CONTROL ASSOCIATION) VE ITGI (IT GOVERNANCE INSTITUTE) TARAFINDAN 1996 YILINDA GELİŞTİRİLMİŞ, BT YÖNETİMİ İÇİN EN İYİ UYGULAMA ÇERÇEVESİDİR (FRAMEWORK).

COBIT YÖNETİCİLERE, DENETÇİLERE VE BT KULLANICILARINA İŞ HEDEFLERİNİN BİLGİ İŞLEM HEDEFLERİNE DÖNÜŞÜMÜNÜ, BU HEDEFLERE ULAŞMAK İÇİN GEREKLİ KAYNAKLARI VE GERÇEKLEŞTİRİLEN SÜREÇLERİ BİR ARAYA GETİRİRKEN, AYNI ZAMANDA BİLGİ TEKNOLOJİLERİ ALT YAPILARINI DA ETKİN KULLANMAYI SAĞLAR.

DENETÇİLER BT ALTYAPISI İÇİNDEKİ SORUNLARI KONTROL ESASLARI ÇERÇEVESİNDE BELİRLEMEKTE VE KENDİ DENETİM BULGULARINI ONAYLANMASINDA (NESNELLİK) COBIT'TEN İSTİFADE EDERLER.

COBIT

ISACA COBIT'İ İLK OLARAK 1996'DA, FİNANSAL DENETÇİLERE BT İLİNTİLİ SİSTEMLERDE KONTROL HEDEFLERİNE DAHA İYİ HAREKET SAĞLAMA AMACIYLA BİR KONTROL HEDEFLERİ KÜMESİ OLARAK YAYINLAMIŞTIR. COBIT'İN MİSYONU, BT SİSTEMLERİNİ ANLAMADA, ŞİRKETLERİN VARLIKLARINI KORUMAK İÇİN BT YÖNETİŞİM MODELİNE GÖRE GEREKLİ OLAN GÜVENLİK VE KONTROL SEVİYELERİNE KARAR VERMEDE YARDIMCI OLMAKTIR.

COBIT KISALTMASI BİLGİ VE İLGİLİ TEKNOLOJİLER İÇİN KONTROL HEDEFLERİ ANLAMINA GELEN "CONTROL OBJECTIVES FOR INFORMATION AND RELATED TECHNOLOGIES" BAŞHARFLERİNDEN OLUŞTURULMUŞTUR. KISACA "CONTROL OBJECTİVES FOR IT" DİYE YORUMLANARAK CobIT ŞEKLİNDE DE GÖSTERİLEBİLMEKTEDİR.

COBIT

COBIT 1996 YILINDA BİR DENETİM CHECKLİST'İ OLARAK ORTAYA ÇIKMIŞTIR. DENETLENECEK SÜREÇLERİN, BİLGİNİN YÖNETİMİ AÇISINDAN; "ETKİNLİĞİNİ, VERİMLİLİĞİNİ, GİZLİLİK, BÜTÜNLÜK VE ERİŞİLEBİLİRLİĞİNİ, GÜVENİLİRLİĞİNİ VE DÜZENLEMELERE UYUMLULUĞUNU" DİKKATE ALAN 7 KRİTER SORGULANMAKTA, YANİ COBİT-1'İN KAPSAMI TEMEL OLARAK DENETİM İLE SINIRLI İDİ.

1998 YILINDA COBIT-2 İSE DENETİMİN, OLAY GERÇEKLEŞTİKTEN SONRA GERÇEKLEŞTİRİLEN BİR SÜREÇ OLMASI NEDENİYLE, DENETİMDEN ÖNCE GEREKLİ STANDARTLARI VE YAPILMASI GEREKEN İŞLERİ BELİRLEMEK AMACIYLA DAHA ANLAMLI BİR "KONTROL STANDARDI" HALİNE DÖNÜŞMÜŞ HALİ OLAN İKİNCİ VERSİYONDUR. "KONTROL" KAVRAMININ TANIMINI YAPMAK GEREKİRSE; "İSTENMEYEN BİR OLAYI ÖNCELİKLE ÖNLEMEK, ÖNLENEMİYORSA TESPİT ETMEK VEYA İSTENMEYEN BİR DURUMUN VERECEĞİ ZARARI ASGARİYE İNDİRMEK İÇİN DURUMU DÜZELTMEK" ŞEKLİNDE TANIMLANABİLİR.

COBIT

2000 YILINDA, “BİZ BİR SEYİ KONTROL EDEBİLİYORSAK, DEMEK Kİ YÖNETİYORUZ. PEKİ, DAHA İYİ NASIL YÖNETEBİLİRİZ?” BAKIŞ AÇISINDAN YOLA ÇIKILARAK, COBIT’İN AYNI ZAMANDA BİR YÖNETİM ÇERÇEVESİ OLDUĞU YÖNÜNDE BİR YAKLAŞIM GELİŞTİRİLEREK 2000 YILINDA YAYIMLANAN COBIT-3 VERSİYONU İLE BİRLİKTE “YÖNETİM” ÇERÇEVE KAPSAMI İÇİNE ALINARAK COBIT, BT YÖNETİM ÇERÇEVESİ HALİNE GETİRİLMİŞ OLDU. YÖNETİM REHBERİ, ÖLÇÜM KRİTERLERİ, YÖNETSEL ÖZET, KONTROL HEDEFLERİ, UYGULAMA REHBERİ, DENETİM REHBERİ VB. YÖNETİŞİM ARAÇLARI DA AYRI KİTAPLAR OLARAK SETİN İÇERİSİNDE YERLERİNİ ALDILAR.

2005 YILINDA YAYIMLANAN COBIT-4 VE 2007 YILINDA YAYIMLANAN COBIT-4.1 İLE BİRLİKTE “BT YÖNETİŞİMİ” KAVRAMI DA COBIT ÇERÇEVESİ KAPSAMINA ALINMIŞTIR.

COBIT

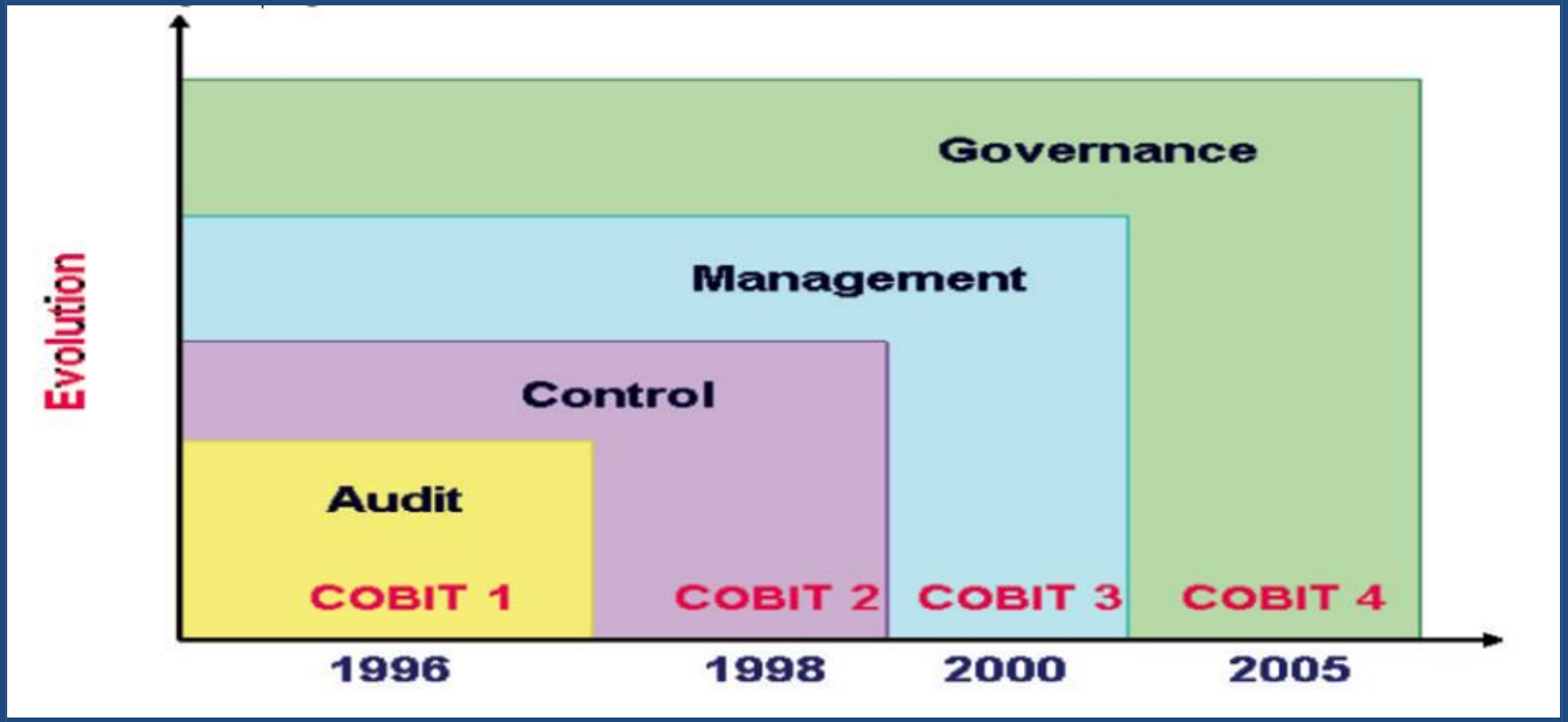
Evolution
Governance
Management
Control
Audit
COBIT 1
COBIT 2
COBIT 3
COBIT 4
1996
1998
2000
2005

COBIT

KURUMLARDA, ENDÜSTRİ DEVRİMİNDEN BU YANA KURUMSAL YÖNETİŞİM (CORPORATE GOVERNANCE) KAVRAMI HIZLI BİÇİMDE YAYGINLIK KAZANMAYA BAŞLAMIŞTIR. COBIT GELİŞİMİNİ SÜRDÜRDÜKÇE VE YAYGINLAŞTIKÇA, SADECE BT YÖNETİMİNİ DEĞİL, BT İLE İŞ DÜNYASININ DA BİRBİRLERİ İLE ETKİLEŞİMİNİ İYİLEŞTİRMEYE ÇALIŞAN BİR YÖNTEM OLARAK GELİŞİMİNİ SÜRDÜRMEKTEDİR.

COBIT'İN 4.0 VE 4.1 VERSİYONLARI, İŞ DÜNYASI İLE BT DÜNYASINI BİRBİRİNE YAKLAŞTIRMAYA ÇALIŞAN, ÖZELLİKLE "STRATEJİK UYUM, KATMA DEĞER YARATMAK, KAYNAKLARIN ETKİN VE VERİMLİ YÖNETİMİ, RİSKLERİN YÖNETİMİ VE PERFORMANSIN ÖLÇÜMLENEBİLMESİ" ALANLARINDA KULLANILMAYA UYGUN BİR YÖNETİŞİM MODELİDİR.

COBIT

YAPISAL OLARAK COBIT'İN 4 TEMEL FAALİYET ALANI ALTINDA GRUPLANMIŞ 34 SÜREÇTEN OLUŞMAKTADIR. HER BİR SÜREÇ İLE 7 ADET BİLGİ KRİTERİ VE 4 ADET BT KAYNAĞI (UYGULAMALAR, BİLGİLER, ALTYAPI VE İNSAN KAYNAKLARI) BAĞLANTILARI KURULMUŞTUR. BT YÖNETİŞİMİ AÇISINDAN DA HER BİR SÜRECİN, HANGİ YÖNETSEL BOYUTA HİZMET ETTİĞİNİN İLİŞKİSİ NET OLARAK COBIT'TE BELİRTİLMİŞTİR.

2007 YILINDA YAYINLANAN COBIT 4.1 34 TANE ÜST DÜZEY İŞLEME SAHİPTİR. BUNLARIN KAPSADIĞI 210 TANE KONTROL HEDEFLERİNİN DE DÖRT ANA KATEGORİSİ BULUNUR:

1) PLANLAMA VE ORGANİZASYON (PLAN AND ORGANISE)
2) TEDARİK VE UYGULAMA (ACQUIRE AND IMPLEMENT)
3) HİZMET SUNUMU VE DESTEK (DELIVER AND SUPPORT)
4) İZLEME VE DEĞERLENDİRME (MONITOR AND EVALUATE)

COBIT

Planlama ve Organizasyon

PO1	Stratejik BT Planının Tanımlanması
PO2	Bilgi Mimarisinin Tanımlanması
PO3	Teknolojik Yönün Belirlenmesi
PO4	BT Organizasyon ve İlişkilerinin Tanımlanması
PO5	BT Yatırımlarının Yönetimi
PO6	Yönetimin Hedeflerinin ve Talimatlarının İletilmesi
PO7	İnsan Kaynakları Yönetimi
PO8	Kalite Yönetimi
PO9	Risk Değerlendirme
PO10	Proje Yönetimi

Tedarik ve Uygulama

AI1	Otomasyon Çözümlerinin Belirlenmesi
AI2	Uygulama Yazılımı Tedarik Edilmesi ve Bakımı
AI3	Teknoloji Altyapısının Tedarik Edilmesi ve Bakımı
AI4	İş ve Kullanımın Etkin Kılınması
AI5	BT Kaynaklarının Sağlanması
AI6	Değişiklik Yönetimi
AI7	Çözüm ve Değişikliklerin Kurulması ve Kabul Edilmesi

Teslimat ve Destek

DS1	Hizmet Düzeyi Belirleme ve Yönetimi
DS2	Üçüncü Parti Hizmet Yönetimi
DS3	Performans ve Kapasite Yönetimi
DS4	Sürekli Hizmetin Sağlanması
DS5	Sistem Güvenliğinin Sağlanması
DS6	Harcamaların Belirlenmesi ve Bütçelenmesi
DS7	Kullanıcı Eğitimi
DS8	Kullanıcılara Yardım ve Danışmanlık
DS9	Konfigürasyon Yönetimi
DS10	Problem ve Olay Yönetimi
DS11	Veri Yönetimi
DS12	Fiziksel Çevre Yönetimi
DS13	Operasyon Yönetimi

İzleme ve Değerlendirme

ME1	Süreç İzleme
ME2	İç Kontrolün İzlenmesi ve Değerlendirilmesi
ME3	Yasal Mevzuat ve Yönetmeliklerle Uyumun Sağlanması
ME4	Bilgi Teknolojileri Yönetişiminin Sağlanması

COBIT

2012'DE YAYIMLANAN COBIT-5 "KURUMSAL BT YÖNETİŞİMİ" KAVRAMINI ÖNE ÇIKARMAKTADIR. COBIT-5'TE EN TEMEL YENİLİK; YÖNETİM VE YÖNETİŞİM KAVRAMLARININ BİRBİRİNDEN AYRILARAK FARKLI SÜREÇLER HALİNDE ELE ALINMASIDIR. YENİ SÜREÇ MODELİNDE KURUMSAL YÖNETİŞİM VE BT YÖNETİŞİMİNİ ENTEGRE BİR ŞEKİLDE ELE ALMAYI SAĞLAYAN YENİ BİR SÜREÇ MODELİ ORTAYA KONULMAKTADIR.

- YÖNETİŞİM, İŞLETME HEDEFLERİNİN BELİRLENMESİNDE PAYDAŞLARIN İHTİYAÇLARININ, DURUMLARININ VE TERCİH HAKLARININ DEĞERLENDİRİLMESİNİ SAĞLAR; ÖNCELİKLENDİRME VE KARAR ÜRETME YOLUYLA YÖNLENDİRİR; ÜZERİNDE ANLAŞILMIŞ YÖN VE HEDEFLERE UYUM VE PERFORMANSI İZLER.
- YÖNETİM, İŞLETME HEDEFLERİNE ULAŞMAK İÇİN YÖNETİŞİM TARAFINDAN SAPTANMIŞ YÖN İLE UYUMLU OLARAK PLANLAMA, İNŞA ETME, İŞLEME VE İZLEME FAALİYETLERİNİ GERÇEKLEŞTİRİR.

COBIT

YÖNETİM VE YÖNETİŞİM KONULARININ AYRIŞTIRILMASI, COBIT 5'İN YENİ SÜREÇ MODELİNE DE YANSIMIŞ DURUMDADIR.

ÖNCEKİ VERSİYONDA ME4 MADDESİ ALTINDA BULUNAN "BT YÖNETİŞİMİNİN SAĞLANMASI" KONTROL HEDEFİ, YENİ MODELDE "DEĞERLENDİRME, YÖNLENDİRME VE İZLEME (EDM)" ADI ALTINDA YENİ BİR ETKİ ALANI OLARAK KARŞIMIZA ÇIKMAKTADIR. BU ETKİ ALANINDAKİ TÜM KONTROL HEDEFLERİNDEN SORUMLU İSE YÖNETİM KURULU OLARAK BELİRLENMİŞ DURUMDADIR.

YÖNETİŞİM VE YÖNETİM UYGULAMALARININ GERÇEKLEŞTİRİLMESİNDE GÖZ ÖNÜNDE BULUNDURULACAK COBIT PRENSİPLERİ, COBIT 5 İLE İŞLETMENİN TÜMÜNÜ KAPSAYACAK ŞEKİLDE DAHA ÜST BİR SEVİYEYE ÇEKİLMEKTEDİR.

COBIT

COBIT 5'İN BEŞ TEMEL PRENSİBİ AŞAĞIDAKİ GİBİ TANIMLANABİLİR:

- PAYDAŞLARIN İHTİYAÇLARINI KARŞILAMAK
- İŞLETMEYİ UÇTAN UCA KAPSAMAK
- TEK BİR ENTEGRE ÇERÇEVE UYGULAMAK
- BÜTÜNLEŞİK BİR YAKLAŞIM SERGİLEMEK
- YÖNETİŞİM İLE YÖNETİMİ BİRBİRİNDEN AYIRMAK

BU PRENSİPLERDEN GÖRÜLDÜĞÜ ÜZERE COBIT, BT'NİN KONUSU OLMAKTAN ÇIKIP TÜM İŞLETMEYİ VE PAYDAŞLARINI İLGİLENDİREN BİR ÇERÇEVE HALİNE GELMİŞ DURUMDADIR. COBIT-5, DAHA ÖNCEKİ COBIT 4.1, VAL IT 2.0 (BT YATIRIMLARINDAN EN İYİ DEĞERİ ELDE ETMEK İÇİN ANAHTAR YÖNETİM UYGULAMALARI) VE RISK IT (BT RİSK YÖNETİMİ) ÇERÇEVELERİNİ KONSOLİDE EDEREK TEK BİR ENTEGRE ÇERÇEVE HALİNE GETİRMEKTEDİR.

COBIT

COBIT 5'İN GETİRDİĞİ BİR DİĞER YENİLİK DE, HEDEF/ÖLÇÜ VE GİRDİ/ÇIKTI KAVRAMLARINDA DAHA DETAYLI VE YÖNLENDİRİCİ BİLGİLER İÇERMESİDİR.

COBIT-5'TE KURUM, SÜREÇ VE KONTROL HEDEFİ (YA DA YENİ ADIYLA YÖNETİM VE YÖNETİŞİM UYGULAMASI) BAZINDA HEDEF VE ÖLÇÜLERE YER VERİLMEKTEDİR. BUNUNLA BİRLİKTE HER BİR YÖNETİM UYGULAMASI İÇİN GİRDİ VE ÇIKTILAR TANIMLANMIŞ DURUMDADIR. (COBIT 4.1'DE YALNIZCA SÜREÇ SEVİYESİNDE GİRDİ VE ÇIKTILAR TANIMLI İDİ.)

SORUMLULUK ATAMA ÇİZELGELERİNİN (RACI CHARTS – Responsible, Accountable, Consulted, Informed), İŞ BİRİMLERİNİ DAHA ÇOK KAPSAYACAK ŞEKİLDE DETAYLANDIRILMIŞ OLMASI, SORUMLULUKLARIN DAHA AÇIK VE ANLAŞILIR ŞEKİLDE TAKİP EDİLEBİLMESİNİ SAĞLAMAKTADIR.

TÜRKİYE'DE COBIT

TÜRKİYE YASAL DÜZENLEMELERİNDE COBIT ÇERÇEVESİNİ REFERANS GÖSTEREN İLK ÜLKEDİR.

MAYIS 2006 AYINDA ÇIKARILAN DÜZENLEME İLE BDDK, TÜRKİYE'DE FAALİYET GÖSTEREN BANKALARIN BT İLE İLGİLİ SÜREÇLERİNİ COBIT ÇERÇEVESİNİN İYİ UYGULAMALARINA GÖRE YÖNETMELERİ GEREKTİĞİNİ BELİRTMİŞTİR.

COBIT'İN TERCİH EDİLMESİNİN NEDENİ ULUSLARARASI DÜZEYDE KABUL GÖRMÜŞ, BT İLE ALAKALI SÜREÇLERİN YÖNETİLMESİNDE KANITLANMIŞ KONTROL HEDEFLERİDİR.

DEVAM EDEN ZAMAN DİLİMİNDE, BT SÜREÇLERİNİ COBIT'İN İYİ UYGULAMALARINA GÖRE DÜZENLEYEN KURULUŞLAR KISA SÜREDE DAHA İYİ KONTROL EDİLEBİLİR VE İŞ SÜREÇLERİ İLE DAHA ENTEGRE BT SÜREÇLERİNE SAHİP OLDUKLARINI GÖRMÜŞLERDİR. (ISACA MORE – ISTANBUL CHAPTER)

XBRL

GENİŞLETİLEBİLİR İŞLETME RAPORLAMA DİLİ (XBRL), BİLGİ SİSTEMLERİ ARASINDA SEMANTİK VERİ SUNUMUNU SAĞLAMAK AMACI İLE ORTAYA ÇIKAN XML'İN (GENİŞLETİLEBİLİR İŞARETLEME DİLİ - EXTENSİBLE MARKUP LANGUGE) İŞLETME VE FİNANSAL RAPORLAMA ALANINDA KULLANILMASI AMACI İLE GELİŞTİRİLMİŞ OLUP İŞLETME VE FİNANSAL BİLGİLERİN HAZIRLANMASI, SUNULMASI VE İNTERNET ÜZERİNDEN BİLGİ ALIŞVERİŞİNE KONU EDİLMESİ GİBİ AMAÇLAR İÇİN KULLANILMAKTADIR.

DOĞRU, ŞEFFAF VE KARŞILAŞTIRILABİLİR İŞLETME VE FİNANSAL VERİLERİNİN TEKRARA GEREK OLMAKSIZIN HAZIRLANMASINA İMKAN SAĞLAYAN XBRL, ELEKTRONİK ORTAMDA GERÇEKLEŞTİRİLEN RAPORLAMA SÜREÇLERİNDE ETKİNLİĞİN ARTTIRILMASI GİBİ NEDENLERDEN DOLAYI ÖNEM TAŞIMAKTADIR.

XBRL

XBRL, YAKLAŞIK 600 ADET BÜYÜK ŞİRKET, KURULUŞ VE DEVLET KURUMUNDAN OLUŞAN VE KAR AMACI GÜTMEYEN ULUSLARARASI BİR KONSORSİYUM OLAN XBRL ULUSLARARASI (HTTP://WWW.XBRL.ORG) TARAFINDAN GELİŞTİRİLMEKTEDİR.

GENİŞLETİLEBİLİR İŞLETME RAPORLAMA DİLİ İLE İLGİLİ OLARAK, ULUSLARARASI ALANDA YÜRÜTÜLEN ÇALIŞMALARA DESTEK VERMEK VE BU KONUDA GELİNEN NOKTAYI ÜLKEMİZE TAŞIYABİLMEK AMACI İLE KAMU GÖZETİMİ, MUHASEBE VE DENETİM STANDARTLARI KURUMU TARAFINDAN KASIM 2013'TE XBRL TÜRKİYE TEMSİLCİLİĞİ KURULMUŞTUR.

XBRL TÜRKİYE TEMSİLCİLİĞİ BÜNYESİNDE XBRL'İN, ÜLKEMİZDEKİ RAPORLAMA SÜREÇLERİNDE KULLANIMINA YÖNELİK OLARAK KAMU GÖZETİMİ, MUHASEBE VE DENETİM STANDARTLARI KURUMU BÜNYESİNDE VE KOORDİNASYONUNDAKİ ÇALIŞMA GRUPLARINDA YÜRÜTÜLMEKTEDİR.

KAP 4.0

MKK, KAP İŞLETİMİNİ DEVRALDIĞI 2014 YILINDA BAŞLATTIĞI KAP 4.0 PROJESİ İLE ULUSLARARASI STANDARTLARI TAKİP EDEREK HAZİRAN 2016'DA YENİ KAP VERSİYONUNU DEVREYE ALMIŞTIR. TÜM YAZILIMI MKK ARGE MERKEZİ TARAFINDAN GERÇEKLEŞTİRİLEN, XBRL TABANLI, YABANCI DİL DESTEKLİ YENİ KAP 4.0 ÖNEMLİ ALTYAPI DEĞİŞİKLİKLERİ İÇERMEKTEDİR.

KAP, TEMEL OLARAK PLATFORMA ÜYE OLAN KURULUŞLARIN BİLDİRİMLERİNİ İLETTİĞİ VE BU BİLDİRİMLERİN YAYINLANDIĞI İKİ ANA UYGULAMADAN OLUŞAN WEB TABANLI BİR PLATFORMDUR.

KAP VERİLERİNİN ANALİZE UYGUN HALE GETİRİLMESİ AMAÇLANARAK UÇTAN UCA OTOMASYONUN SAĞLADIĞI AVANTAJLAR VE ÇOKLU DİL DESTEĞİ İLE YURTDIŞI PİYASALARLA ENTEGRASYONUN HIZLANDIRILMASI VE BU KONUDAKİ ÖNEMLİ BİR EKSİKLİĞİN GİDERİLMESİ HEDEFLENMİŞTİR.

KAP 4.0

KAP BİLDİRİM VE KAP YAYIN UYGULAMALARI BİRBİRİNDEN BAĞIMSIZ ALTYAPILARDA HAZIRLANMIŞTIR. BİLDİRİM UYGULAMASININ EN ÖNEMLİ ÖZELLİĞİ VERİLERİN GÜVENLİ BİR ŞEKİLDE KULLANICIDAN ALINMASI VE XBRL (EXTENSİBLE BUSINESS REPORTING LANGUAGE - GENİŞLETİLEBİLİR İŞLETME RAPORLAMA DİLİ) ALTYAPISINDA SAKLANMASIDIR.

XBRL'İN KAP'TA KULLANIMI KAP 4.0 PROJESİNDE, VERİ ALIM/AKTARIM ALTYAPISI TAMAMEN XBRL STANDARTLARINA UYGUN OLARAK KURGULANMIŞTIR. XBRL KONSORSİYUMU TARAFINDAN GELİŞTİRİLEN XBRL STANDARDI İLE İŞLETMELERE AİT BİLGİLER ÖNCEDEN BELİRLENEREK, NEYİN NASIL RAPORLANACAĞINA İLİŞKİN STANDARTLAR OLUŞTURULMAKTA VE DAHA SONRA BU STANDARTLARA GÖRE BİLGİLER ETİKETLENMEKTEDİR. BÖYLECE AYNI VERİ HAVUZUNDAN ÇOK ÇEŞİTLİ İÇERİK VE BOYUTLARDA BİRÇOK RAPOR ÜRETMEYE ELVERİŞLİ BİR ORTAM HAZIRLANMIŞ OLMAKTADIR.

KAP 4.0

YENİ KAP'TA FİNANSAL TABLOLAR, KGK TARAFINDAN İLAN EDİLEN 2016 TMS XBRL TAKSONOMİSİ'NE UYGUN OLARAK AÇIKLANMASI, BİLDİRİMLERİN TÜMÜNÜN BU FORMATA UYGUN OLARAK YAYIMLANMASI ÖNGÖRÜLMÜŞTÜR. BÖYLECE GELİŞMİŞ ETİKETLEME SİSTEMİ İLE VERİ ÖZELLİKLERİNİN KOLAYLIKLA TAKİP EDİLMESİ, YAYINLANAN FİNANSAL VERİLERİN HAZIRLANMASI, TEKRAR KULLANIMI, RAPOR HAZIRLANMASI VE VERİLERİN ANALİZİ KOLAYLAŞTIRILMIŞTIR.

KULLANIM KOLAYLIĞI - KAP ÜYESİ ŞİRKETLER, BELİRLİ KURALLAR ÇERÇEVESİNDE UYGULAMADA YER ALAN BİLDİRİM ŞABLONLARI VASITASIYLA BİLDİRİMLERİNİ GİREBİLDİKLERİ GİBİ FİNANSAL RAPORLARI SİSTEM ÜZERİNDEN EDİNECEKLERİ EXCEL ŞABLONLARINI KULLANARAK DA BİLDİRİMDE BULUNABİLMEKTEDİR. SİSTEM ALTYAPISININ SAĞLADIĞI XBRL DÖNÜŞTÜRÜCÜ FONKSİYON KULLANIM KOLAYLIĞI SAĞLAMAKTADIR.

KAP 4.0

SİSTEM PERFORMANSI - BİLDİRİM SİSTEMLERİ, DÜZENLEYİCİ OTORİTELERİN BELİRLEMİŞ OLDUĞU SON BİLDİRİM TARİHLERİNE YAKIN ZAMANLARDA ÇOK DAHA YOĞUN KULLANILMAKTADIR. ESKİ KAP SİSTEMİNDE BİRÇOK KULLANICI TARAFINDAN AYNI ANDA BİLDİRİM GÖNDERMEYE ÇALIŞILMASI DURUMUNDA SİSTEM SON DERECE YAVAŞLAMAKTA OLDUĞUNDAN YENİ SİSTEMDE BU GİBİ OLUMSUZLUKLAR GİDERİLMEYE ÇALIŞILMIŞTIR. ÖZELLİKLE FİNANSAL RAPOR BİLDİRİMLERİNİN YOĞUNLUKLA YAPILDIĞI VE CİDDİ DERECEDE İŞLEM GÜCÜ GEREKTİREN BU ZAMANLARDA DAHİ, PLATFORM SORUNSUZ ÇALIŞACAK ŞEKİLDE TASARLANMIŞTIR.

PLATFORMUN YAYIN SİTESİ DE TAMAMEN FARKLI BİR ALTYAPI İLE GELİŞTİRİLMİŞ OLUP, YÜKSEK PERFORMANS İHTİYACI ÖN PLANDA TUTULMUŞTUR. PLATFORM, ZAMAN İÇERİSİNDE ARTMASI MUHTEMEL PERFORMANS İHTİYACINI KARŞILAYABİLECEK ŞEKİLDE VE ÖLÇEKLENDİRİLEBİLİR BİR MİMARİDE KURULMUŞTUR.

KAP 4.0

ÇOKLU DİL DESTEĞİ - BİLDİRİM VE YAYIN SİSTEMLERİNİN ARAYÜZLERİ ÇOKLU DİL DESTEĞİNE SAHİPTİR. GÜNCEL DURUM İTİBARİYLE PLATFORMDA TÜRKÇE VE İNGİLİZCE DİL DESTEĞİ BULUNMAKLA BİRLİKTE YENİ BİR DİL DESTEĞİ DE KOLAYLIKLA EKLENEBİLİR DURUMDADIR.

HAK KULLANIM SÜREÇLERİ - SİSTEMDE HAK KULLANIM SÜREÇLERİ DE YER ALMAKTA OLUP SWIFT ISO 20022 STANDARDINA UYGUN BİR MESAJLAŞMA İLE MERKEZİ SAKLAMA KURULUŞLARI İLE ENTEGRASYON SAĞLANABİLMEKTEDİR. SİSTEMDE HAK KULLANIM VERİLERİ DE ANALİZ EDİLEBİLİR ŞEKİLDE TUTULMAKTA VE KAMUYA HAK KULLANIM TAKVİM BİLGİLENDİRMESİ YAPILMAKTADIR. ŞİRKETLER DIŞINDA DÜZENLEYİCİ KURUMLAR DA YETKİLERİ DAHİLİNDE, ŞİRKETLERİN HAK KULLANIM SÜREÇLERİNE İLİŞKİN BİLDİRİM GÖNDEREBİLMEKTEDİR.

KAP 4.0

VERİ DAĞITIMI - SİSTEMDE YER ALAN VERİLERE TEK BİR MERKEZDEN KOLAY VE HIZLI ERİŞİM SAĞLANMAKTADIR. VERİ YAYIN KURULUŞLARI, YAYINLANAN BİLDİRİMLERİ WEB SERVİS ENTEGRASYONU İLE KENDİ SİSTEMLERİNE AKTARABİLMEKTEDİRLER. VERİLER, XBRL'DEN ÜRETİLMİŞ VE İŞLENEBİLİR BİR ŞEKİLDE SUNULDUĞU GİBİ, SADECE GÖRSEL AMAÇLI HTML OLARAK DA İLETİLMEKTEDİR.

SORU, GÖRÜŞ, ÖNERİ?

TEŞEKKÜRLER.